

నమాజు

నియమాలు

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

నమాజు వేళలు

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రభోదించారు: “తొలివేళలో చేసే నమాజ్ ఆచరణలన్నిటిలోకీ శ్రేష్ఠమైనది” (త్రిమ్మిజీ, హాకిమ్).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు:

“జుమ్హా నమాజు వేళ నడిసెత్తి మీద నుండి ప్రాద్దు వాలినప్పటి నుండి మొదలై అస్ నమాజు వేళ ఆరంభమయ్యే వరకు ఉంటుంది.

అస్ వేళ మనిషి నీడ అతని ఎత్తుకు సమానంగా పడినప్పటి నుండి మొదలవుతుంది. అస్ చివరి వేళ సూర్యుడు పసుపుపచ్చని రంగు సంతరించుకునే వరకు ఉంటుంది.

మగ్రిబ్ నమాజు వేళ (సూర్యాస్తమయం అయినప్పటి నుండి మొదలై ఆకాశాన ఉన్న) ఎరుపుదనం మటుమయ్యేదాకా ఉంటుంది.

ఇషా నమాజు వేళ అర్ధరాత్రి వరకు ఉంటుంది. ఫజ్ర్ నమాజు వేళ తెల్లవారుజాము నుండి మొదలై సూర్యోదయానికి ముందు వరకు ఉంటుంది” (ముస్లిం).

(1) ఫజ్ర్ నమాజు: తొలి వేళ తెల్లవారుజాము నుండి మొదలై సూర్యోదయానికి ముందు వరకు ఉంటుంది.

(2) జుమ్హా నమాజు: తొలి వేళ సూర్యుడు నడిసెత్తిమీద నుండి ప్రాద్దు వాలిన వెంటనే ప్రారంభమవుతుంది. ఆఖరి వేళ మనిషి నీడ అతని ఎత్తుకు సమానంగా పడినప్పటి వరకు ఉంటుంది.

(3) అస్ నమాజు: తొలి వేళ మనిషి నీడ అతని ఎత్తుకు సమానంగా పడినప్పటి నుండి ప్రారంభమవుతుంది. దాని ఉత్తమమైన చివరి వేళ సూర్యుడు పసుపుపచ్చని రంగును సంతరించుకునే (అంటే మనిషి నీడ

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

అతని ఎత్తుకు రెట్టింపుకు చేరుకునే) వరకు ఉంటుంది. కాని సూర్యాస్తమయం వరకూ కూడా చదవవచ్చును. నీడ రెట్టింపు అయిన తరువాత చేసే అస్ నమాజ్ ఉత్తమమైన సమయం కాదు. (మరిన్ని వివరాలకు (హదీసు మకరందంలో నమాజు పుస్తకాన్ని చదవండి.)

(4) మగ్రిబ్ నమాజు: తొలి వేళ సూర్యాస్తమయం అయినప్పటి నుండి మొదలై ఆకాశాన ఉన్న ఎరుపుదనం చీకటిగా మారే వరకూ ఉంటుంది. ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ మగ్రిబ్ చదివిన తరువాత ప్రజలు ఎరుపుదనాన్ని చాలా చక్కగా చూసేవారు. అంటే మగ్రిబ్ నమాజ్ సూర్యుడస్తమించిన వెంటనే చదివేవారు.

(5) ఇషా నమాజు: తొలి వేళ సూర్యా స్తమయం మటుమాయమయిన తరువాత ప్రారంభమయి అర్ధరాత్రి వరకూ ఉంటుంది. అంటే ఇషా నమాజు సమయం ఫజ్ర్ నమాజు వరకు ఉండదన్నమాట. ఎందుకంటే ఇషా నమాజు తరువాత తహజ్జుద్ నమాజు సమయం మొదలవుతుంది. తరువాత ఫజ్ర్ నమాజ్ సమయం ప్రారంభమవుతుంది.

హజ్రత్ జాబిర్ రజీ ఉల్లేఖనం ప్రకారం: ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ “ఇషా నమాజు ఒక్కోసారి త్వరగా చేసేవారు, ఒక్కోసారి ఆలస్యంగా చేసేవారు. ప్రజలందరూ వచ్చేసారని నిర్ధారణ అయితే తొందరగా నమాజ్ మొదలెట్టే వారు. ప్రజలు ఆలస్యంగా వస్తున్నారనిపిస్తే కాస్సేపు ఆగి ఇషా నమాజు చేసేవారు. అయితే ఉదయం(ఫజ్ర్)నమాజు మాత్రం ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ చీకటి అలుముకుని ఉండగానే చేసేవారు” (బుఖారీ, ముస్లిం).

మరియు హజ్రత్ అబూ మూసా రజీ చే ఇలా ఉల్లేఖించబడింది: “ఉదయం నమాజును తొలి జాములోనే మొదలెట్టేవారు. చీకటి మూలంగా సహచరులు ఒండొకరిని అతి కష్టంమీద గుర్తుపట్టగలిగేవారు” (ముస్లిం).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

నమాజు ప్రాముఖ్యత

ఖుర్ఆన్ గ్రంథంలో అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు: ‘(ఓ ప్రవక్తా!) నీ వైపునకు పంపబడిన (వహీ చేయబడిన) గ్రంథాన్ని పారాయణం చేస్తూ ఉండు. నమాజును నెలకొల్పు. నిశ్చయంగా నమాజ్ సిగ్గుమాలినతనం నుంచి, చెడు విషయాల నుంచి ఆపుతుంది. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ స్మరణ చాలా గొప్ప విషయం (అన్నసంగతిని మరువరాదు). మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు తెలుసు. (29, సూరతుల్ అన్ కబూత్:45)

హజ్రత్ జాబిర్ రఁఖీ కథనం ప్రకారం. ధైవ ప్రవక్త ﷺ ఈ విధంగా ప్రవచించారు: “ఐదు పూటల నమాజు చేయటం మీలో ఒకరి ఇంటి ముందు నిండుగా ప్రవహిస్తున్న సెలయేటిలో ప్రతి రోజు ఐదు పూటల స్నానం చేయటం లాంటిది” (ముస్లిం).

హజ్రత్ అబూ హురైరః రఁఖీ కథనం ప్రకారం. ధైవ ప్రవక్త ﷺ ఈ విధంగా ప్రవచించారు: “ఘోరపాపాలకు పాల్పడకుండా ఉంటే ఐదు పూటల నమాజులు, ఒక జుమా (శుక్రవారం) నుండి మరో జుమా వరకు గలకాలం, వాటి మధ్య జరిగే (చిన్న చిన్న) పాపాలకు పరిహారాలు” (ముస్లిం).

హజ్రత్ ఇమ్రాన్ బిన్ హుసైన్ రఁఖీ ‘బవాసీర్’ (మొలల వ్యాధి) కలిగి యుండిరి. అప్పుడు ఆయన ధైవ ప్రవక్తతో నమాజు చేయు విషయమును గురించి అడిగినప్పుడు ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఈ విధంగా ప్రవచించారు: “నిలబడి నమాజు చేయగలిగితే నిలబడి చేయి, లేక కూర్చుని చేయగలిగితే కూర్చుని చేయి, లేక పరుండి చేయగలిగితే పరుండి చేయి”

(బుఖారీ, తిర్మిజీ, ఇబ్నుమాజా)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

అదే విధంగా చిన్న పిల్లలకు నమాజు అలవాటు కొరకై తాకీదు చేయాలని ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా తెలియజేశారు: “మీ పిల్లల వయస్సు ఏడు సంవత్సరములు దాటితే వీరిని నమాజు ఆచరించమని ఆజ్ఞాపించండి. వారి వయస్సు గనుక పది సంవత్సరములు దాటితే వారి పడకలు వేరు చేయండి” (అబూదావూద్).

నమాజును తగురీతిలో ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ విధానానికి అనుగుణంగా, అత్యంత భక్తిశ్రద్ధలతో నెరవేర్చాలి. తమకు నచ్చిన విధంగా, తమకిష్టం వచ్చినట్లు కాక పాడుపులు పాడిచినట్లు, ఏదో విధానంలో చేసే నమాజు అసలు అది నమాజే కాదు. దాని వల్ల మనిషిలో భక్తి శ్రద్ధలు నెరవేరవు. కనుక ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా తెలియజేశారు: “ఏ ముస్లిం అయినా ఫర్జ్ నమాజ్ వేళ కాగానే చక్కగా వుజూ చేసి, ఎంతో భక్తితో, ఉత్తమ పద్ధతిలో రూకూ చేస్తే, అది అతని వెనుకటి పాపాలకు పరిహారం అవుతుంది. అయితే అతను ఘోరపాపానికి ఒడిగట్టి ఉండకూడదు. ఈ పరంపర నిత్యం కొనసాగుతూనే ఉంటుంది” (ముస్లిం).

మొదటి పంక్తిలో నిలబడేవారి

మరియు పంక్తిని తిన్నగా ఉంచే ఘనత

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ : “నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మరియు ఆయన దూతలు మొదటి పంక్తిలో ఉన్నవారిపై కారుణ్యాన్ని కురిపిస్తారు’ అని తెలియజేశారు. ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ అనుచరుడు రెండవపంక్తిలో ఉన్నవారికి? అని ప్రశ్నించారు.

అప్పుడు ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ‘నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మరియు ఆయన దూతలు మొదటి పంక్తిలో ఉన్నవారిపై కారుణ్యాన్ని కురిపిస్తారు’ అని అన్నారు

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

తిరిగి ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ అనుచరుడు రెండవపంక్తిలో ఉన్నవారికి? అని ప్రశ్నించారు.

అప్పుడు ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ‘రెండవ పంక్తిలో ఉన్నవారిపై కూడా’ అని అన్నారు. (సహీహ్ అత్తర్ గీబ్ వత్ తర్హీబ్: 1/118).

హజ్రత్ జాబర్ బిన్ సమురః కథనం: ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ మా దగ్గరికి వచ్చి, “ధైవదూతలు తమ ప్రభువు దగ్గర ఏ విధంగా బారులు తీరి నిలబడతారో, ఆ విధంగా మీరూ నిలబడతారా?” అని అన్నారు. అందుకు మేము ధైవ ప్రవక్తా! ధైవ దూతలు తమ ప్రభువు దగ్గర ఎలా బారులు తీరి నిలబడతారు? అని అడిగాం. దానికాయన, “వారు ముందుగా తొలి పంక్తున్ని భర్తి చేస్తారు. పోతపోసిన సీసపు గోడలాగా బాగా కలిసి నించుంటారు” అని చెప్పారు. (ముస్లిం)

హజ్రత్ అనస్ కథనం: ఓ రోజు నమాజు కోసం ఇఖామత్ చెప్పబడింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ మా వైపు తిరిగి “పంక్తుల్ని తిన్నగా ఉంచుకోండి. పోత పోసిన సీసపు గోడ మాదిరిగా కలిసి నిలబడండి. నేను వెనుకవైపు నుండి మీ చర్యల్ని గమనిస్తూ ఉంటాను” అని చెప్పారు.

(బుఖారీ, ముస్లిం)

సహీహ్ బుఖారీలోని వేరొక ఉల్లేఖనం: “మాలో ప్రతి ఒక్కరూ తన ప్రక్కనున్నవారి భుజానికి భుజం పాదానికి పాదం ఆనించి నించునేవారు” అని కూడా ఉంది.

ఈ హదీసుల ద్వారా బోధపడే విషయం ఏమిటంటే - నమాజు కోసం బారులు తీరి నిలబడినప్పుడు ప్రజలు పరస్పరం భుజానికి భుజం, పాదానికి పాదం ఆనించి తిన్నగా నించోవాలి.

నమాజు చేయడానికి షరతులు

- 1) ఇస్లాం ధర్మం స్వీకరించి ఉండాలి.
- 2) మతి స్థిమితం ఉండాలి.
- 3) శరీరం పరిశుభ్రంగా ఉండాలి.
- 4) దుస్తులు పరిశుభ్రంగా ఉండాలి.
- 5) నమాజు చేసే స్థలం పరిశుభ్రంగా ఉండాలి.
- 6) ఏ కారణము లేకుండా నమాజు దాని నిర్ణీత సమయానికంటే ముందు చేయరాదు.
- 7) మర్మంగాలను కప్పుకోవటం (షపురుషుడు తన శరీరాన్ని కప్పుకోవలసిన కనీసం హద్దు నాభి నుండి మోకాళ్ళ వరకు, మరియు స్త్రీలు మొత్తం శరీరం పరదా చేయవలసిందే, ముఖము మరియు అరచేతులు తప్ప).
- 8) కాబతుల్లాహ్ దిశకు తిరిగి నిలబడాలి.
- 9) నియ్యత్(సంకల్పం) చేయాలి.

★**తలపై టోపీ**, రుమాలు తొడగటం అభిలషణీయం. కాని అది తొడగటం తప్పనిసరి ఆచారం కాదు. కనుక తలపై టోపీ ధరించేవారిని నిరాకరించ కూడదు. అలాగే ధరించనివారిని తప్పుగా భావించకూడదు. మరియు తప్పుగా మాట్లాడకూడదు. ముహమ్మద్ ﷺ కాలంలో సహాబాలు టోపీ ధరించినా ధరించకపోయినా పట్టించుకొనేవారు కారు. కనుక మనం కూడ వారి అడుగుజాడల్లోనే నడవాలి. ఈ నాటికి అరబ్ దేశాలలో, మక్కా మదీనాలలో ఇదే పద్ధతిని పాటిస్తున్నారు.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

సుత్రా ఆవశ్యకత

సుత్రా అంటే; తెర లేక అడ్డు. నమాజుకై ఆరుబయట మైదానంలో సజ్దా స్థలం ముందర కనీసం ఒక మూరెడు బల్లెం నిలబెట్టే విధానాన్ని సుత్రా అంటారు.

బల్లెంకు బదులుగా చెట్టును లేక స్థంబాన్ని, లేక ఒంటెను లేక బండను సుత్రాలా ఉంచుకోవచ్చు. ఒక వేళ ఏ వస్తువు లభ్యం కాకపోతే నేలపై ఒక రేఖ గీసుకొని దానినే సుత్రాగా భావించవచ్చు.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ప్రభోదించారు: “నమాజ్ (చేసే సమయం)లో మీలో ప్రతి ఒక్కరూ సుత్రాను తప్పక నెలకొల్పుకోవాలి- అది ఒక బాణమైనా సరే!” (హాకిమ్: ముఖ్తసర్ సిల్సిలతుస్ హాహీహ:2783)

సామూహికంగా నమాజు చేసేటప్పుడు ఇమాం సాహెబ్ ముందు మాత్రమే సుత్రా విధానాన్ని పాటించాలి.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ పండుగ రోజు నమాజు కోసం వెళ్ళినప్పుడు ఆయన ఆజ్ఞతో ఆయన ముందు ఒక బల్లెం పాతడం జరిగేది. దాని ముందు ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు చేసేవారు. మిగిలిన వారంతా ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ వెనుక ఉండేవారు” (బుఖారీ).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

నమాజు చేస్తున్నవారి ముందు

నుండి వెళ్ళకూడదు

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “నమాజు చేస్తున్న వ్యక్తి ముందు నుండి వెళ్తే ఎంత పాపమో తెలిసి ఉంటే మనిషి అలాంటి చర్యకు పాల్పడడానికి బదులు నలభై (సంవత్సరాలు, నెలలు, రోజుల పాటు- ఉల్లేఖకునికి ఎంత కాలమన్న విషయంలో అనుమానానికి గురిఅయ్యారు) వరకు నిలబడి ఉండటం ఎంతో మేలైనదని భావిస్తాడు” (బుఖారీ).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “ఒక వ్యక్తి ఏదైనా వస్తువుని ఆసరాగా చేసుకొని నమాజు చేస్తున్నప్పుడు ఇతరులెవరైనా అతని ముందు నుంచి ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నిస్తే అతడిని నమాజు చేస్తున్న వ్యక్తి (చేత్తో) నెట్టివేయాలి. అయినా తన పైఖరి మార్చుకోకపోతే అతను షైతాన్ అని భావించి అతనితో పోరాడాలి” (బుఖారీ).

సుత్రా మరియు నమాజు చేసేవాడు మధ్యన ఇతరులు ప్రవేశించినప్పుడే ఆ విధంగా చేయాలి. అలాగే మసీదులో సున్నతు లేక నఫిల్ నమాజులు చేస్తుండగా సుత్రా లేకుండా ఎన్నో పంక్తులు ఉంటాయి. కనుక ప్రతి నమాజు చేసే వ్యక్తి స్థలం తన సజ్దా స్థలం వరకు హద్దు. మసీదులలో ఆ హద్దుల బయట నుండి వెళ్ళవచ్చును. ఒక వేళ ఎవరైనా నమాజుకు నిలబడినవారి సజ్దా స్థలం లోపల నుండి వెళ్ళడానికి ప్రయత్నిస్తే నమాజు చేసే వ్యక్తి ఆ మనిషిని చేత్తో నెట్టివేయాలి. అలా నెట్టడం వలన నమాజుకు ఎలాంటి అంతరాయం ఏర్పడదు.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ఇమామ్ ఎంపిక

ఇమామ్ నియామకం గురించి ఒక సూత్రాన్ని నిర్ధారించి ఎవరికి ఖుర్ఆన్ జ్ఞానం అధికంగా ఉందో, వారే ఇమామ్ గా ఎంపిక కావాలి.

హజ్రత్ అబ్దుల్లా గారు వయస్సులో చిన్నవారైనప్పటికీ ఖుర్ఆన్ జ్ఞానం ఆయన వద్ద ఎక్కువగా ఉన్నందున ఆయన జాతి ప్రజలు ఇమామత్ బాధ్యతను అప్పగించారు. ఇమామత్ హోదా ముఅజ్జిన్ హోదాకన్న ఉన్నతమైనది. ఎందుకంటే ముఅజ్జిన్ మంచి కంఠం గలవాడు, హెచ్చు స్వరంతో అజాన్ ఇవ్వగలవాడై ఉంటే చాలు. కాని ఇమామ్ కావటానికి ధర్మజ్ఞానం, ధర్మావగాహన అవసరం.

హజ్రత్ అబ్దుల్ బిన్ సలిమ షహీద్ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “నమాజ్ వేళ ప్రారంభం కాగానే మీలో ఒకరు అజాన్ పిలుపు ఇవ్వాలి. మరియు ఒకరు ఖుర్ఆన్ అవగాహన అత్యధికంగా ఉన్నవారిని నమాజ్ కొరకు ఇమామ్ గా నియమించుకోవాలి”

(బుఖారీ, అబూదావూద్, నసాయి).

హజ్రత్ ఇబ్నె మస్వూద్ షహీద్ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “ఖుర్ఆన్ జ్ఞానం ఎక్కువగా ఉన్నవాడు ప్రజలకు ఇమామ్ కావాలి. ఈ అర్హతలో జనులంతా సమానులైవుంటే ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ (హదీస్) ఆచరణ విధానం గురించి అవగాహన అధికంగా గలవారు ఇమామ్ కావాలి.....”(ముస్లిం).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

అంధుని ఇమామత్

అంధునికి ఇమామ్ గా నియమించడము ధర్మ సమ్మతమే. ఎందుకంటే ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ గారు హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమ్మే మక్తూమ్ ﷺ గారికి ఇమామ్ గా నియమించారు. (అబూదావూద్: 595).

సామూహిక నమాజ్ ప్రాముఖ్యత

సామూహికంగా నమాజు చేయడం 27రెట్లు మేలైనది.

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ ﷺ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “సామూహికంగా చేసే నమాజ్ ఒంటరిగా చేసే నమాజ్ కన్నా ఇరవై ఏడు రెట్లు శ్రేష్ఠమయినది” (బుఖారీ, ముస్లిం).

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమ్మే మక్తూమ్ ﷺ ఒకసారి ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ వద్దకు వచ్చి, దైవ ప్రవక్తా! “మదీనాలో పురుగులు క్యూర మృగాలు (పాములు తేళ్ళు) చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. (ఇంట్లో నమాజ్ చేసుకోవటానికి అనుమతినివ్వండి) అని మనవి చేసుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నీకు ‘హయ్య అలస్సలాహ్’ మరియు ‘హయ్య అలల్ ఫలాహ్’ అనే పలుకులు వినిపిస్తాయా? ఒక వేళ వినిపిస్తే మస్జిద్ కు రా” అని అన్నారు. (అబూదావూద్: 553)

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమ్మే మక్తూమ్ ﷺ గారు అంధులైనప్పటికీ ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ సామూహిక నమాజ్ విషయమై ఆయనకు ఎలాంటి రాయితీ కల్పించలేదు. దీని ద్వారా ఇస్లాంలో సామూహిక నమాజ్ కు ఎంతటి ప్రాముఖ్యం ఉందో బోధపడుతుంది.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

స్థానికులు, ఆరోగ్యవంతులు మస్జిద్ కు వెళ్ళి సామూహిక నమాజ్ లో పాల్గొనటం విధి. ఒంటరిగా నమాజ్ నెరవేరినప్పటికీ ఒక విధి అయిన సామూహిక ఆచారాన్ని విడిచి పెట్టినందుకు పాపాత్ములుగా పరిగణించబడతారు. అని ధర్మ పండితుల అభిప్రాయం. (హదీసు కిరణాలు:2/66)

ఇమామ్ అనుసరణ

హజ్రత్ అబూహురైరాؓ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “ఇమామ్ గారిని నియమించేది అతణ్ణి అనుసరించడానికే. అందువల్ల అతను ‘అల్లాహు అక్బర్’ అంటే మీరూ అల్లాహు అక్బర్ అనండి. అతను రుకూ చేస్తే మీరూ రుకూ చేయండి. అతను ‘సమిఅల్లాహు లిమన్ హమిదా’ అంటే మీరు ‘రబ్బనా వలకవలకల్ హమ్ద్’ అనండి అతను సజ్దా చేస్తే మీరూ సజ్దా చేయండి. అతను కూర్చోని నమాజు చేస్తే మీరూ కూర్చోని నమాజు చేయండి” (బుఖారీ, ముస్లిం).

హజ్రత్ అబూహురైరాؓ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “ఇమామ్ కు ముందు (రుకూ, సజ్దాలో) తలపైకెత్తేవాడు తన తలను అల్లాహ్, గాడిద తలగా మార్చుతాడేమోనని భయపడడా?” లేక ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా అన్నారు: “అతను తన రూపాన్ని అల్లాహ్ గాడిద రూపంగా మార్చుతాడేమోనని భయపడడా?” (బుఖారీ, ముస్లిం).

జాహ్, అస్, నమాజులలో ఖుర్ఆన్ పారాయణం ఇమామ్ గారు మెల్లగా చదవుతారు. మరియు మగ్రిబ్, ఇషా మొదటి రెండు రకాతులలో బిగ్గరగా ఇమామ్ గారు ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేస్తారు. తరువాతి రకాతులలో ఇమామ్ గారు మెల్లగా చదవుతారు. ఫజ్ రెండు రకాతులలో ఖుర్ఆన్ పారాయణం ఇమామ్ గారు బిగ్గరగా పఠిస్తారు. అలాగే సూరతుల్ ఫాతిహా

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

చివరి ఆయతు (గైరిల్ మగ్జూబి అలైహిం వలజ్వాల్లీన్) బిగ్గరగా పరిస్తే 'ఆమీన్' అనే పదాన్ని కూడా బిగ్గరగానే అంటారు.

★ హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ జుబైర్ رضي الله عنه (గైరిల్ మగ్జూబి అలైహిం వలజ్వాల్లీన్) అని బిగ్గరగా ఆమీన్ అంటే, వారి వెనుక ఉన్న ముఖ్తదీన్లు కూడా ఆమీన్ అని హెచ్చు స్వరంతో పలికితే, మొత్తం మసీదు ప్రతిధ్వనించేది.

(తాలీఖ్ బుఖారీ, 1/270, ముసన్నిఫ్ అబ్దుర్ రజ్జాఖ్: 2/96)

హజ్రత్ అబూహురైరా رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ 'గైరిల్ మగ్జూబి అలైహిం వలజ్వాల్లీన్' అని పరిస్తే ఆమీన్ అని చెప్పేవారు. మొదటి సఫ్లో ఉన్నవారంతా (హెచ్చు స్వరం వల్ల) దాన్ని వినేవారు''

(ఇబ్ను ఖుజైమా: 571, ఇబ్ను హిబ్బాన్: 462, టైహాఖి: 2/58).

హజ్రత్ వాయిల్ బిన్ హజ్రత్ رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ: "గైరిల్ మగ్జూబి అలైహిం వలజ్వాల్లీన్" అని పరించిన తరువాత ఆమీన్ అని హెచ్చు స్వరంతో అన్నారు''

(బుఖారీ ఫి జుజ్యిల్ ఖిరాఅ, తిర్మిజీ: 248, అబూదావూద్: 932).

హజ్రత్ వాయిల్ బిన్ హజ్రత్ رضي الله عنه 9, 10 హిజ్రీ శకంలో ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ గారి సహవాసంలో ఉన్నవారు. మరియు ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ 11 హిజ్రీలో మరణించారు. అంటే ముహమ్మద్ ﷺ గారి జీవితపు చివరి సంవత్సరం వరకు ఆమీన్ అని హెచ్చు స్వరంతోనే పలికినట్లు నిర్ధారమవుతుంది.

ఇమామ్ నమాజు ఆచరించేటప్పుడు చిన్నపిల్లలను మరియు వృద్ధులను, రోగులను దృష్టిలో ఉంచుకొని నమాజును చిన్నదిగా నెరవేర్చాలి.

(బుఖారీ, ముస్లిం)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు ముగించిన తరువాత తమ కుడివైపు నుండి మరలి, ప్రజల వైపుకు ముఖం చేసి కూర్చునేవారు. (ముస్లిం)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

మసీదులో ఇఖామత్ తరువాత

ఏ నమాజు చదవకూడదు

హజ్రత్ అబూ హురైరా رضی اللہ عنہ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “నమాజ్ కోసం ఇఖామత్ చెప్పబడిన తరువాత ఫర్జ్ నమాజ్ తప్ప మరే నమాజూ లేదు” (ముస్లిం:1678).

ఫజ్ర్ నమాజ్ సమయంలో ఇమామ్ ఫర్జ్ నమాజు జరుపుతుండగా కొంత మంది ఫజ్ర్ సున్నత్ నమాజు ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి ఇమామ్ గారు నమాజ్ ముగించే లోపు సున్నత్ నమాజ్ చదువుతారు. ఇలా చదవడం ధర్మం కాదు. ఎందుకంటే పై హదీసులో ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఆలా చదవడాన్ని నివారించారు.

ఫజ్ర్ సున్నతు చదవక ముందు మసీదులో జమాత్గా ఫర్జ్ నమాజ్ జరుగుతుంటే సున్నత్ చదవకుండా ఫర్జ్ నమాజులో కలుసుకొని తరువాత సున్నత్ నమాజ్ చేవచ్చును.

ఒక వ్యక్తి ఫజ్ర్ నమాజ్ చదివిన తరువాత అతను రెండు రకాతుల నమాజ్ చదువుతుండగా ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ చూసారు. తరువాత అతనితో: “ఫజ్ర్ (ఫర్జ్) నమాజు రెండు రకాతులే కదా, ఇంకా రెండు రకాతులు ఎందుకు నెరవేర్చావు?” అని ప్రశ్నించారు. దానికి అతను: “నేను ఫర్జ్ నమాజుకు ముందు రెండు రకాతుల సున్నత్ నమాజ్ నెరవేర్చలేదు. కాబట్టి అవి ఇప్పుడు నెరవేర్చాను” అని అన్నాడు. తరువాత ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ అతనిని ఏమి అనలేదు.

(అబూదావూద్: 1267, ఇబ్ను హిబ్బాన్ 624, హాకిమ్)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

నమాజు ఆచరించే విధానము

ఒక ముస్లిము నమాజుకై సంకల్పం చేసుకున్న తరువాత పూర్తి శరీరం ఖిబ్లా (కాబతుల్లాహ్) దిశకు ఉన్నట్లు నిలబడాలి.

సంకల్పం: ఏ నమాజు చదువుతారో ఆ నమాజు కొరకై నియ్యత్ మనసులో అనుకోవాలి. ❀

తరువాత తక్బీరేతహ్రీమా అంటే; ‘అల్లాహు అక్బర్’ అని నోటితో ఉచ్చరిస్తూ (మూగవాడు మనసులో చెప్పుకుంటే చాలు) రెండు చేతుల హస్తములు ఖిబ్లా దిశకు ఎత్తి, చేతులను భుజాల వరకూ లేక చెవుల వరకు ఎత్తాలి.

కనుక ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “మీరు నమాజుకై నిలబడినప్పుడు చక్కగా వుజూ చేసి, ఖిబ్లా దిశకు నిలబడి, “అల్లాహు అక్బర్” అని చెప్పాలి” (బుఖారీ, ముస్లిం).

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్ను ఉమర్ రి.ః ఉల్లేఖనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు ప్రారంభించేటప్పుడు, రుకూ చేసేటప్పుడు, రుకూ నుండి తల పైకెత్తేటప్పుడు చేతులను భుజాల వరకు ఎత్తేవారు. (బుఖారీ, ముస్లిం)

ఇబ్ను హువైస్ ఉల్లేఖనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ “తక్బీర్ (అల్లాహు అక్బర్) చెప్పినప్పుడు చేతులను చెవుల వరకు ఎత్తేవారు” (ముస్లిం).

★ చెవులను తాకవలసిన అవసరం లేదు.

❀ నియ్యత్ కొరకు చదివే పదాలు (నేను ... ఇన్ని రకాలు....ఈ వేళ సున్నత్ లేక ఫర్జ్ నమాజు అల్లాహ్ కొరకు కాబా గృహం వైపునకు ముఖము చేసి నమాజు చేస్తున్నాను.....) అనే పదాలు పఠించుటకు ఏ ఒక్క నిజమైన ఆధారం లేదు.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

కొంత మంది “అల్లాహు అక్బర్” అంటూ ఆకాశం వైపు తమ చూపులను లేక తలను పైకి ఎత్తి చూస్తారు. ఇలా చూడటం నిషేధించబడినది. తమ చూపులను సజ్దా స్థలంపై ఉంచి నమాజు ప్రారంభించాలి.

హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ సముర్రాؓ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “ముస్లిం జాతి నమాజు చేస్తున్నప్పుడు తమ చూపులను ఆకాశం వైపునకు మరల్చే చేష్టకు దూరంగా ఉండాలి. లేకుంటే వారి చూపు తిరిగి రాని పరిస్థితి ఏర్పడవచ్చు” (అంటే అంధులుగా మారిపోవచ్చు).

(ముస్లిం).

తరువాత కుడి చేతితో ఎడమ చెయ్యి మణికట్టుని పట్టుకొని రెండు చేతులను రొమ్ముపై(ఛాతిపై) ఉంచాలి.

(నసాయి, సహీహ్ సిఫతున్ సలాతున్ నబి, లిల్ అల్బానీ (رحمة الله عليه) పేజీ:88) లేక కుడి అరచేతిని ఎడమ చెయ్యి మణికట్టుపై ఉంచి రెండు చేతులను రొమ్ముపై ఉంచాలి.

వాయిల్ బిన్ హజర్ؓ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ “అల్లాహు అక్బర్” చెప్పి కుడి అరచేతిని ఎడమ చెయ్యి మణికట్టుపై మరియు చెయ్యి మణికట్టు ముందు భాగంపై ఉంచారు. (అబూదావూద్, సహీహ్ సిఫతున్ సలాతున్ నబి, లిల్ అల్బానీ (رحمة الله عليه) పేజీ నెంబరు: 88)

మరోచోట; వాయిల్ బిన్ హజర్ؓ ఉల్లేఖనం- ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ రెండు చేతులను రొమ్ముపై ఉంచేవారు. (ఇబ్ను ఖుజైమా, సహీహ్ సిఫతున్ సలాతున్ నబి, లిల్ అల్బానీ (رحمة الله عليه) పేజీ నెంబరు: 88)

చూపులను సజ్దా స్థలంపై ఉంచాలి. హజ్రత్ ఆయిషాؓ కథనం- ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ (నమాజుకు నిలబడినప్పుడు) చూపులను సజ్దా స్థలంపైనే

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ఉంచేవారు. (బైహఖి, సహీహ్ సిఫతుస్ సలాతున్ నబి, లిల్ అల్బానీ (رحمة الله عليه) పేజీ నెంబరు: 88)

తరువాత నమాజు ఆరంభానికై (సున్నతుగా) 'సనా' దుఆ ప్రతి నమాజు యొక్క మొదటి రకాతులో మాత్రమే చదవాలి.

“సుబ్హాన కల్లాహుమ్మ వ బిహ్మద్ క
వతబార కస్ముక, వతఆలా జద్దుక
వలా ఇలాహ గైరుక”
سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ
وَتَبَارَكَ اسْمُكَ ، وَتَعَالَى جَدُّكَ
وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.

(ఓ అల్లాహ్ నీకే స్తోత్రములు, పరమ పవిత్రుడగు నీ నామము అనంత శుభములు కలిగినది. నీ మహిమ చాలా ఘనమైనది, నీవు తప్ప వేరే ప్రభువు లేడు).

(అబూదావూద్, సహీహ్ సిఫతుస్ సలాతున్ నబి, లిల్ అల్బానీ (رحمة الله عليه) పేజీ నెంబరు:93) లేక ఈ దుఆ కూడా చదవవచ్చును.

“అల్లాహుమ్మ బాయిద్ బైనీ వ బైన
ఖతాయాయ కమా బాఅత్త బైనల్
మష్రిఖి వల్ మగ్రిబి, అల్లాహుమ్మ
నఖ్ఖిసీ మిన్ ఖతాయాయ కమాయునఖ్ఖిస్
సాబుల్ అబ్దుజు మినద్దనసి.
అల్లాహుమ్మగ్గ్ సిల్లీ మినల్ ఖతాయా
బిల్ మాయి వస్సల్జి వల్ బరది.
اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ
خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ
الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ ، اللَّهُمَّ
نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنْقَى
الشَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ .
اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنَ الْخَطَايَا
بِالْمَاءِ وَالتَّلَجِ وَالْبَرْدِ .

(ఓ అల్లాహ్ నన్ను నా పాపములను తూర్పు పడమరలంత వ్యత్యాసమును ఉంచు, ఓ అల్లాహ్! నన్ను మురికి లేని తెల్ల గుడ్డ ఏ విధంగా పరిశుభ్రంగా ఉంటుందో ఆ విధంగా నా పాపములను, మంచుతోను, నీటితోను మరియు వడగండ్లతోను కడిగివేయుము). (బుఖారీ)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

తరువాత: అవూజుబిల్లాహి మినష్ పైతాన్
నిరజీమ్ - (లేక)

“అవూజుబిల్లాహి మినష్ పైతా నిరజీమ్
మిన్ హమజిహి వ నఫఖిహి వ నఫసిహి”

అని చదవాలి. (పైతాన్ బారి నుండి వాడి పైశాచిక ప్రేరణలనుండి, వాడి కవ్వింపు నుండి, వాడి గర్వాహంకారం నుండి సర్వం వినేవాడు, సర్వం తెలిసినవాడైన అల్లాహ్ శరణు కోరుతున్నాను)

(అబూదావూద్, నసాయి, ఇబ్నుమాజా)

ఆ తరువాత సూరతుల్ ఫాతిహా చదవాలి:

సూరతుల్ ఫాతిహా

1-బిస్మిల్లాహ్ హిర్రహ్మా నిర్రహీమ్.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (1)

2-అల్ హమ్దు లిల్లాహి రబ్బిల్

ఆలమీన్.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (2)

3-అర్ రహ్మా నిర్రహీమ్.

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3)

4-మాలికి యౌమిద్ దీన్.

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (4)

5-ఇయ్యాక నాబుదు వ ఇయ్యాక
నస్తయీన్.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (5)

6-ఇహ్ దినస్ సిరాతల్ ముస్తఖీమ్.

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (6)

7-సిరాతల్లజీన అన్ అమ్త అల్లైహిం,
గైరిల్ మగ్జ్బాబి అల్లైహిం వలజ్వాల్లీన్.

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

(ఆమీన్)

(7)

1) అపార కరుణామయుడు పరమ కృపాశీలుడైన అల్లాహ్ పేరుతో.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

- 2) ప్రశంసలు పొగడ్తలన్నీ అల్లాహ్‌కు మాత్రమే శోభిస్తాయి. ఆయన సమస్త లోకాలకు పోషకుడు.
- 3) అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడు.
- 4) ప్రతి ఫల దినానికి (ప్రళయ దినానికి)యజమాని.
- 5) మేము నిన్నే ఆరాధిస్తున్నాము, సహాయం కోసం నిన్ను మాత్రమే అర్థిస్తున్నాము.
- 6) మాకు రుజు మార్గం (సన్మార్గం) చూపించు.
- 7) నీవు అనుగ్రహించిన మార్గం, నీ ఆగ్రహానికి గురికానివారి, అపమార్గానికి లోనుకానివారి మార్గం (చూపు).

ప్రతి రకాతులో సూరతుల్ ఫాతిహా చదవాలి. ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “నమాజులో సూరతుల్ ఫాతిహా పఠించనివారి నమాజు నెరవేరదు” (బుఖారీ, ముస్లిం).

హజ్రత్ అబూ హురైరా ర.అ. కథనం; ప్రకారం ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “ఎవరైతే నమాజులో సూరయే ఫాతిహా చదవరో, వారి నమాజు కొరవబడి యుండును” ఈ మాటను ప్రవక్త ﷺ గారు మూడు పర్యాయాలు పలికిరి. ఆ తరువాత అతని నమాజు అసంపూర్ణమవుతుందని అన్నారు. మేము అబూ హురైరా ర.అ. గారితో: “మేము ఇమాము వెనుక నమాజు చేస్తాము కదా! (అప్పుడు ఏమి చేయవలెను)” అని ప్రశ్నించారు. దానికి అబూ హురైరా ర.అ. గారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు: “(సూరయే ఫాతిహాను) మనసులోనే చదువుకోండి” (ముస్లిం).

సూరతుల్ ఫాతిహా చదవటం రానివారు కనీసం ఈ పదాలయిన నమాజులో చదవాలి:

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

“సుబ్హానల్లాహి, వల్ హమ్దు లిల్లాహి,
వలా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు, వల్లాహు అక్బర్,
వలా హవ్లా వలా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహి”

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

(అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు, మరియు అల్లాహ్ స్తుతింపదగినవాడు, అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవడూ లేడు. మరియు అల్లాహ్ అందరికంటే గొప్పవాడు, అల్లాహ్ అందించిన సహాయం మరియు శక్తి తప్ప, నావద్ద ఎటువంటి శక్తి లేదు. (అబూదావూద్, సహీహ్ సిఫతుస్ సలాతున్ నబీ, లిల్ అల్బానీ (رحمة الله عليه) పేజీ నెంబరు: 98)

కాని అతి త్వరగా సూరతుల్ ఫాతిహా నేర్చుకోవాలి. సూరతుల్ ఫాతిహా పఠించిన తరువాత ఖుర్ఆన్ నుండి కనీసం మూడు అయతులను లేక ఒక చిన్న సూరాను చదవాలి. ఉదాహరణకు కొన్ని చిన్న చిన్న సూరాలు ఇక్కడ వ్రాయబడుచున్నవి ఖుర్ఆన్ పఠనం చేయలేనివారు ఈ సూరాలను కంఠస్థం చేసి చదవవచ్చును .

సూరతుల్ కౌసర్

బిస్మిల్లాహ్ హిద్రహ్మా నిద్రహీమ్.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1, ఇన్నా ఆతైనా కల్ కౌసర్.

(1) إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ

2, ఫ సల్లి లి రబ్బిక వన్హర్.

(2) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ

3, ఇన్న పానిఅక హువల్ అబ్తర్.

(3) إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

(నిశ్చయంగా మేము నీకు కౌసర్ (సరస్సును, మరెన్నో వరాల)ను ప్రసాదించాము. కాబట్టి నువ్వు నీ ప్రభువు కోసమే నమాజు చెయ్యి, ఖుర్బానీ ఇవ్వు. ముమ్మాటికీ నీ శత్రువే నామరూపాల్లేకుండా పోయేవారు.)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

సూరతుల్ ఇఖ్లాస్

బిస్మిల్లాహ్ హిర్రహమా నిర్రహిమ్.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1, ఖుల్ హువ ల్లాహు అహద్.

(1) قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

2, అల్లాహుస్ సమద్.

(2) اللَّهُ الصَّمَدُ

3, లమ్ యలిద్ వ లమ్ యూలద్.

(3) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

4, వలమ్ యకుల్లహు కుఫువన్

(4) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

అహద్.

(ఓ ముహమ్మద్ ﷺ!) వారికి ఇలా చెప్పు: ఆయన(అల్లాహ్) నిజమైన

ఆరాధ్యుడు ఒక్కడు. అల్లాహ్ నిరపేక్షాపరుడు. (ఏ అక్కరా లేనివాడు)

ఆయన (ఎవరినీ) కనలేదు. ఆయన (కూడా) ఎవరికీ పుట్టినవాడు కాదు.

ఆయనకు సరిసమానుడు (పోల్చదగినవాడు) ఎవడూ లేడు.

రుకూ విధానం

రుకూ కొరకై అల్లాహు అక్బర్ అని పలుకుతూ రెండు చేతులను భుజాల

వరకు లేక చెవుల వరకు ఎత్తి రుకూ చేయాలి. రుకూ స్థితిలో వీపు మరియు

తల సరిసమానంగా ఉంచాలి. రెండు చేతుల వ్రేళ్ళను విప్పి మోకాళ్ళను

పట్టినట్లు ఉంచాలి.

హజ్రత్ అబూబకర్ రَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ కథనం; నేను ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ వెనుక నమాజు

చదివాను. అప్పుడు: “ఆయన నమాజు ప్రారంభించినప్పుడు (రఫుల్

యదైన్) చేతులు పైకెత్తారు. మరియు రుకూ చేసేటప్పుడు చేతులు

పైకెత్తారు. మరియు రుకూ నుండి నిలబడేటప్పుడు చేతులు పైకెత్తారు”

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

అని తెలియజేసారు. (బైహఖి:2/73) ❀

❀ హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ؓ ఉల్లేఖనం: ఆయన నమాజు ఆరంభానికి, రుకూ చేసేటప్పుడు, రుకూ నుండి నిలబడేటప్పుడు మరియు రెండు రకాతులు చేసి (మూడవ రకాతుకై) నిలబడేటప్పుడు చేతులను పైకెత్తేవారు. మరియు ఇలా చెప్పేవారు: “ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలాగే నమాజు చేసేవారు” (బుఖారీ).

ఇమామ్ బుఖారీ గురువుగారు హజ్రత్ అలీ బిన్ మదీనీ (رحمة الله عليه) పైన ఇవ్వబడిన హదీసు వెలుగులో ప్రతి ఒక్కరు ‘రఫుల్ యదైన్’ చెయ్యడం తప్పనిసరిగా భావించారు.

(తల్ఖీసుల్ హుబైర్ 1/218, క్రొత్త ముద్రణ మరియు బుఖారీ).

పైన ఇవ్వబడిన హదీసు ప్రకారమే హజ్రత్ ఉమర్ؓ ఉల్లేఖనం ఉంది. (బైహఖి, నసబుర్ రాయా: 1/415,416) మరియు హజ్రత్ అలీؓ ఉల్లేఖనం ఉంది. (అబూదావూద్: 744) హజ్రత్ వాయిల్ బిన్ హజ్ర్ؓ ఉల్లేఖనం కూడా ఉంది. (ముస్లిం)

హజ్రత్ వాయిల్ బిన్ హజ్ర్ؓ 9,10 హిజ్రీ శకంలో ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ గారి సహవాసంలో ఉన్నవారు. మరియు ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ 11 హిజ్రీలో మరణించారు. అంటే ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ చివరి వరకు ‘రఫుల్ యదైన్’ చేసేవారన్నమాట.

‘రఫుల్ యదైన్’ చేయనివారు ఎలాంటి ఆధారం లేకుండానే ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ గారు చివరి సమయాన ‘రఫుల్ యదైన్’ చేయలేదని వాదిస్తారు. మరియు కొంత మంది ప్రజలు సహాబాలు నమాజులో

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ “రుకూ ఎంత సక్రమంగా చేసేవారంటే ఆయన వీపుపైన నీళ్ళు పోస్తే నిలబడేది” (తబ్రాని).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ “రెండు చేతుల వ్రేళ్ళను విప్పి (మోకాళ్ళపై) ఉంచేవారు. అలాగే సజ్దాలో చేతి వ్రేళ్ళను దగ్గరకు ఉంచేవారు”

(సహీహ్ ఇబ్ను హిబ్బాన్: 1920, దారుల్ ఖుత్బి:1/339).

విగ్రహాలు చంకలో పెట్టుకొని వస్తుంటే ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ఆదేశించారనీ అమాయకంగా వాదిస్తారు. అలా తమ బలహీనమైన వాదనను బలపరచుటకై సహాబాలపై నింద మోపటం వలన ఘోరమైన పాపానికి అర్హులవుతారు.

ప్రతి హదీసు గ్రంథంలోనూ ముహమ్మద్ ﷺ రుకూ చేసేటప్పుడు, రుకూ నుండి నిలబడేటప్పుడు ‘రఫుల్ యదైన్’ చేసారని స్పష్టమైన ఆధారాలున్నాయి. అలాగే సహాబాలు ‘రఫుల్ యదైన్’ చేసేవారనీ కూడా ఆధారాలున్నాయి హజ్రత్ షాహ్ వలీ వుల్లాహ్ ముహద్దిస్ (దిల్లీ) (رحمة الله عليه) గారు ‘హుజ్జతుల్లాహ్ బాలిగా’ రెండవ భాగంలో “రుకూ చేసేటప్పుడు, రుకూ నుంచి లేచేటప్పుడు ‘రఫుల్ యదైన్’ చేయడమే సరియైన రీతి అని భావించారు’.

హజ్రత్ మౌలానా అబ్దుల్ హయ్ (رحمة الله عليه) ‘తాలీఖుల్ మసాజిద్’లో మరియు ‘ఫతావా దుర్రే ముఖ్తార్’లో మరియు హజ్రత్ అబ్దుల్ ఖాదిర్ జీలానీ (رحمة الله عليه) ‘గునియ్యతుల్ తాలిబీన్’లో ‘రఫుల్ యదైన్’ చేయడమే ఉత్తమమైన ఆచారం అని భావించారు. (మరింత వివరాలకై సలాతుర్ రసూల్ ఉర్బు పుస్తకం 132వ పేజీలో చూడండి).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ఆ తరువాత ఈ దుఆను చదవాలి:

“సుబ్హాన రబ్బియల్ అజీమ్”

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ.

(మహోజ్వలుడయిన నా ప్రభువు పరమ పవిత్రుడు)

“సుబ్హాన కల్లాహుమ్మ రబ్బనా వ బిహమ్

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ

దిక అల్లాహుమ్మగ్ ఫిరీలీ”

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي.

(ఓ అల్లాహ్ నీవు పరిశుద్ధుడవు, ఓ మా ప్రభువా! నిన్ను స్తుతిస్తున్నాను, ఓ అల్లాహ్ నన్ను క్షమించు) (బుఖారీ, ముస్లిం).

“సుబ్బూహున్ ఖుద్దూసున్ రబ్బుల్

سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ

మలాయికతి వర్రూహి” (ముస్లిం)

الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.

(అల్లాహ్ అత్యంత పరిశుద్ధుడు, దైవదూతల మరియు జిబ్రయీల్ ప్రభువు).

రుకూలో పైదుఆలలో నుండి ఒక దుఆను కనీసం ఒక సార్లైనా చదవడం

వాజిబ్. మూడు సార్లు లేక బేసి సంఖ్యలో అనేక సార్లు చదవడం శ్రేష్టమైనది

తరువాత తలను ఎత్తుతూ “సమిఅల్లాహు లిమన్ హమిదహ్”

(కీర్తించేవాని స్తోత్రాన్ని అల్లాహ్ విన్నాడు). అని పలుకుతూ చేతులను

భుజాల వరకు లేక చెవుల వరకు ఎత్తి నిటారుగా నిలబడాలి. (బుఖారీ, ముస్లిం)

అలా రుకూ తరువాత నిలబడటాన్ని ఖౌమ్ అని అంటారు. తరువాత :

“రబ్బనా వలకల్ హమ్ద్- లేక

رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

‘అల్లాహుమ్మ రబ్బనా వలకల్ హమ్ద్’

اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ.

లేక దీని తరువాత ఈ పదాలను:

‘మిల్అస్ సమావాతి వల్ అర్జి,

مِلْءَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

వ మా భైనహుమా వ మిల్అ మా షీత

وَمَا بَيْنَهُمَا وَمِلْءَ مَا شِئْتَ

మిన్ పైఇన్ బాదు, అహ్లస్ సనాయి

مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ، أَهْلَ الشَّاءِ

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

వల్ మజ్దీ అహ్మి మా ఖాలల్
అబ్దు, వ కుల్లునా లక అబ్దున్,
అల్లాహుమ్మ లా మానిఅ లిమా ఆత్తైత
వలా మూతియ లిమా మనాత,
వలా యన్ఫవు జల్ జద్ది మిన్మల్ జద్దు

وَالْمَجْدُ ، أَحَقُّ مَا قَالَ
الْعَبْدُ ، وَكُنَّا لَكَ عَبْدُ
اللَّهِمْ لَا مَانَعَ لِمَا أُعْطِيَ
وَلَا مُعْطَى لِمَا مَنَعْتَ ،
وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ

పరించడం మంచిది. (ఓ నాప్రభూ నీ కోసమే సమస్త స్తోత్రములు).

(ఓ అల్లాహ్! మాప్రభూ ప్రశంస కేవలం నీ కొరకే. భూమ్యాకాశాలు నిండి పోయేటంత ప్రశంస! ఆ తరువాత నీవు కోరిన ప్రతిదీ నిండిపోయేటంత ప్రశంస (నీకు మాత్రమే శోభిస్తుంది) ఓ ఘనతకు, మరియు పొగడ్తలకధిపతి! దాసులు పొగిడే ప్రతి దానికి నీవు అర్హుడవు. అందరూ నీ దాసులే. ఓ అల్లాహ్! నీవు ఏది ప్రసాదించిన దాన్ని ఎవరూ అడ్డుకోజాలరు. (ఓ అల్లాహ్! నీవు ఏది అడ్డుకున్న దాన్ని ఎవరూ ప్రసాదించ లేరు. ఇంకా ఎవరి పెద్దరికం, ఐశ్వర్యం కూడా నీ శిక్ష ముందు వారికి లాభం చేకూర్చలేవు) (ముస్లిం).

సజ్దా విధానం

అల్లాహ్ యందు భీతితో సజ్దా చేయవలెను. “అల్లాహు అక్బర్” అని పలుకుతూ వంగి రెండు చేతులు భూమిపై ఉంచి, తరువాత మోకాళ్ళను, నుదుటిని మరియు ముక్కును భూమిపై ఆన్చి సజ్దా చేయవలెను.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ “రెండు చేతులు భూమిపై ఉంచి తరువాత మోకాళ్ళను ఆన్చి సజ్దా చేసేవారు” (ఇబ్ను ఖుజైమా, దారుల్ ఖుత్బి, హాకిమ్)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “ఏడు అవయవాలపై సజ్దా చేయాలని నాకు ఆదేశించబడినది. నొసట (నుదురు) ముక్కు, రెండు

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

హస్తములు, రెండు మోకాళ్ళు, రెండు కాళివ్రేళ్ళు. మరియు సజ్దాలో దుస్తులను, వెంట్రుకలను సర్దుకొనరాదు” (బుఖారీ, ముస్లిం).

1, నొసట(నుదురు)2,ముక్కు3,రెండు హస్తములు 4,5 రెండు మోకాళ్ళు 6,7 రెండు కాళి వ్రేళ్ళు భూమిపై అంటినప్పుడు సజ్దా నెరవేరుతుంది. సజ్దా చేసేటప్పుడు ఏ ఒక్క అంగమును భూమిపై నుండి పైకెత్తరాదు.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “నీవు సజ్దా చేసినపుడు నీ అరచేతులను నేలకు ఆనించు, మరియు మోచేతులను పైకి లేపు”(ముస్లిం) సజ్దా చేయునప్పుడు తొడలు కడుపును తాకకుండా దూరంగా ఉండేటట్లు చేయాలి. సజ్దాలో మోకాళ్ళు విడిగా ఉండాలి. పాదాలు దగ్గరకు చేర్చి ఉండాలి. ఇలా ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ చేసేవారు. (బుఖారీ, ముస్లిం)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ “సజ్దా చేసినపుడు తన రెండు భుజాలను తన రెండు ప్రక్కల నుండి వేరుగా ఉంచేవారు. ఆ స్థితిలో ఆయన చంకల తెలుపుదనం సయితం కనిపించేది” (బుఖారీ, ముస్లిం).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ప్రవచించారు: “మీలో ఎవరునూ (సజ్దాకై) కుక్క కూర్చునే విధంగా కూర్చోకండి” (ఇబ్ను ఖుజైమా, సహీహ్ సిఫతుస్ సలాతున్ నబి, లిల్ అల్బానీ (رحمة الله عليه) పేజీ నెంబరు: 42).

కాని చాలా సేపువరకు సజ్దా చేయాలనుకుంటే లేక సజ్దాలో అలసిపోయి నట్లయితే చేతులు తొడలను ఆని సజ్దా చేయవచ్చును.

గమనిక: అనారోగ్య కారణంగా సజ్దా భూమిపై చేయలేని స్థితిలో తలను భూమిపై తన శక్తికి తగ్గట్టుగా, శరీర అంగాలను వంచి నమాజు పూర్తి చేసుకోవాలి. సజ్దాలో ఈ దుఆ చదవాలి:

“సుబ్హాన రబ్బియల్ ఆలా”

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

‘సుబ్హాన కల్లాహుమ్మ రబ్బనా
వ బిహామ్దిక అల్లాహుమ్మగ్ ఫిర్లీ’

(ఓ అల్లాహ్ నీవు పరిశుద్ధుడవు, ఓ మా ప్రభువా! నిన్ను స్తుతిస్తున్నాను,
ఓ అల్లాహ్ నన్ను క్షమించు) (బుఖారీ, ముస్లిం)

“సుబ్బూహున్ ఖుద్దుసున్ రబ్బుల్
మలాయికతి వర్రూహి”

(అల్లాహ్ అత్యంత పరిశుద్ధుడు, దైవదూతల మరియు జిబ్రయిల్ ప్రభువు). (ముస్లిం).

“సుబ్హాన జిల్జబరూతి వల్ మలకూతి
వల్ కిబ్రియాాయి, వల్ అదమతి.

(సర్వ శక్తి సంపన్నుడు, మహా ఘనుడు, మరియు గొప్పవాడు, అయిన
అల్లాహ్ ఎంతో పరిశుద్ధుడు). (అబూదావూద్, నసాయి, అహ్మద్)

‘అల్లాహుమ్మగ్ ఫిర్లీ జాబి కుల్లహూ,
దిఖ్ఖహూ, వ జిల్లహూ, వ అవ్వలహూ
వ ఆఖిరహూ, వ అలానియతహూ వ సిర్రహూ

(ఓ అల్లాహ్ నా చిన్న పెద్ద, ముందు వెనుక, గోచర అగోచర పాపాలను
క్షమించుము. (ముస్లిం)

“అల్లాహుమ్మ అవూజు బి రిజాక మిన్
సఖతిక, వ బిముఆ ఫాతిక మిన్
ఉఖూబతిక, వ అవూజు బిక, మిన్క,
లా ఉహ్సీ సనాఅన్ అలైక అన్త
కమా అస్నైత అలా నఫ్సిక”

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا
وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي.

سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ
الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.

سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِبَرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ
دِقَّهُ وَجَلَّهُ وَأَوَّلَهُ
وَأَخْرَهُ وَعَلَانِيَتَهُ وَسِرَّهُ.

اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ
سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ
عُقُوبَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ
لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ
كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

(ఓ అల్లాహ్ నీ అప్రసన్నత బారి నుండి నీ ప్రసన్నత యొక్క శరణు కోరుతున్నాను. నీ శిక్షబారి నుండి నీ క్షమాపణ శరణు కోరుతున్నాను. నీ(ఆగ్రహం) నుండి నీ శరణే కోరుతున్నాను. నీవు నీ స్తోత్రం గురించి నీవు ఎలా స్తోత్రాలు ప్రకటించుకున్నావో ఆ విధంగా నేను స్తుతించలేను కూడా. (నిశ్చయంగా) నీ గురించి ఎలా స్తుతించుకున్నావో నీవు అంతటివాడివే.

(ముస్లిం, సహీహుల్ జామే:1280)

సజ్దాలో పై దుఆలలో నుండి ఒక దుఆను కనీసం ఒక సార్లైన చదవడం వాజిబ్. మూడు సార్లు లేక అనేక సార్లు బేసి సంఖ్యలో చదవడం శ్రేష్టమైనది

★రుకూ మరియు సజ్దాలో ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేయకూడదు.

ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “ప్రజలారా! వినండి నేను రుకూలో, సజ్దాలో ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేయడాన్ని వారించబడింది. కనుక రుకూలో మీ ప్రభువు ఔన్నత్యాన్ని కొనియాడండి. సజ్దాలో దుఆ చేసేందుకు ప్రయత్నించండి - తద్వారా మీ దుఆ స్వీకరించబడవచ్చు” (ముస్లిం).

తరువాత సజ్దా నుండి తల పైకెత్తుతూ “అల్లాహు అక్బర్” అంటూ నిటారుగా కూర్చోవాలి. ఆ కూర్చునే విధానం - కుడి పాదాన్ని వ్రేళ్ళపై నిలబెట్టి ఎడమ పాదాన్ని పరిచి దానిపై కూర్చోవాలి.

కూర్చోనీ చేతులను తొడలపై ఉంచి చేతుల వ్రేళ్ళు మోకాళ్ళకు అందినట్లు ఉంచాలి. కుడి చెయ్యిని కుడి కాలుపై ఎడమ చెయ్యిని ఎడమ కాలుపై మోకాళ్ళను పట్టేటట్లు ఉంచాలి. ఆ తరువాత:

‘రబ్బిగ్ ఫిర్లీ, రబ్బిగ్ ఫిర్లీ’ లేక - رَبِّ اغْفِرْ لِي، رَبِّ اغْفِرْ لِي -
‘అల్లాహుమ్మగ్ ఫిర్లీ, వర్ హమ్మీ, اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي
వహ్దినీ, వజ్ బుర్నీ, వ ఆఫినీ, وَاهْدِنِي، وَاجْبِرْنِي وَعَافِنِي
వర్జాఖ్నీ, వర్ఫానీ’ అని చదవాలి. وَارْزُقْنِي وَارْفَعْنِي.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

(ఓ అల్లాహ్! నన్ను క్షమించు, కనికరించు, నాకు సన్మార్గాన్ని ప్రసాదించు. నా ఋణ భారాన్ని తొలగించు, నాకు స్వస్థతను ఉపాధిని, ఉన్నతిని ప్రసాదించు. (తిర్మిజీ:1-90, ఇబ్ను మాజా:1-148, బుఖారీ, ముస్లిం)

తరువాత రెండవ సజ్దా కూడా మొదటి సజ్దావలే చేయవలెను.

రెండవ సజ్దా నుండి “అల్లాహు అక్బర్” అంటూ పైకిలేచి మొదటి సజ్దాలో కూర్చున్న విధంగానే కూర్చొని* తరువాత రెండు చేతులు భూమిపై (బలంగా) ఆన్చి, రెండవ రకాతుకై నిలబడాలి. ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ రెండు చేతులు భూమిపై (బలంగా) ఆన్చి, రెండవ రకాతుకై నిలబడేవారు. (అబూదావూద్, సహీహ్ సిఫతున్ సలాతున్ నబీ, లిల్ అల్బానీ (رحمة الله عليه) పేజీ నెంబరు: 153).

రెండవ రకాతు మొదటి రకాతు విధంగానే పూర్తి చేయాలి. కాని ‘సనాదుఆ’ చదవకుండా ‘సూరతుల్ ఫాతిహా’తో ప్రారంభించాలి. తరువాత మరొక సూరా కూడా చదవాలి. తరువాత రుకూ మరియు రెండు సజ్దాలు మొదటి రకాతులో చేసినట్లే చేసి ‘తషహూద్’లో కూర్చోవాలి.

తషహూద్ (ఖాయిదా) విధానం

కుడి పాదాన్ని వ్రేళ్ళపై నిలబెట్టి ఎడమ పాదాన్ని పరిచి దానిపై కూర్చోవాలి. కూర్చొని చేతులను తొడలపై ఉంచి, చేతుల వ్రేళ్ళు మోకాళ్ళకు అందినట్లు ఉంచాలి. కుడి చెయ్యిని కుడి కాలుపై ఎడమ చెయ్యిని, ఎడమ కాలుపై

*సజ్దా నుండి లేచి ఒక్క క్షణం కూర్చోవాలి. తరువాత రెండవ రకాతు కొరకై నిలబడాలి. కాని కొంత మంది ప్రజలు రెండవ సజ్దా నుండి నేరుగా నిలబడిపోతారు. అలా చేయడం వలన నమాజు ఏకాగ్రత భంగమవుతుంది.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

మోకాళ్ళను పట్టేటట్టు ఉంచాలి. కుడి చెయ్యి చివరి రెండు వ్రేళ్ళు ముడుచుకొని పెద్ద వ్రేలును గుండ్రంగా చేసి, బొటన వ్రేలు చివరి రేఖపై ఉంచి, చూపుడు వ్రేలును కదలిస్తూ 'తషహ్లాద్' దుఆలు పఠించాలి.

లేక నాలుగు వ్రేళ్ళను ముడుచుకొని చూపుడు వ్రేలును పైకెత్తి కదిలిస్తూ, దానిని చూస్తూ 'తషహ్లాద్' దుఆలు పఠించాలి. (ముస్లిం, నసాయి)

ఇలా కూర్చునే విధానాన్ని 'తషహ్లాద్' లేక 'ఖాయిదా' అని కూడా అంటారు. తరువాత ఈ క్రింది దుఆను చదవాలి:

అత్త హియ్యాతు లిల్లాహి వస్సలవాతు
వత్తయ్యిబాతు, అస్సలాము అలైక
అయ్యుహ్ నబియ్యు వ రహ్మతుల్లాహి
వ బరకాతుహు.

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ
وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ
أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
وَبَرَكَاتُهُ.

అస్సలాము అలైనా వఅలా ఇబాది
ల్లాహిస్ సాలిహీన, అష్హదు అల్లా
ఇలాహ ఇల్లల్లాహు, వ అష్హదు అన్న
ముహమ్మద్ అబ్దుహు వ రసూలుహు.

السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ
اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

(స్తుతిస్తాత్రాలు, ఆరాధనలు, పవిత్రత అల్లాహ్ కు మాత్రమే చెందుతాయి.

ఓ ప్రవక్త! అల్లాహ్ కారుణ్యం, శుభాలు, శాంతి మీపై కురుయుగాక, ఇంకా మీపైనా మరియు సద్వర్తనులైన దాసులపైనా శాంతి సమాధానాలు కురిపించుగాక. అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవరూ లేరనీ సాక్ష్యమిస్తున్నాను. మరియు ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ అల్లాహ్ దాసుడు, ప్రవక్తయని నేను సాక్ష్యమిస్తున్నాను). (బుఖారీ, ముస్లిం)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

నమాజులో రెండవ ఖాయుదా కూర్చోనే విధానము

జాహ్, అస్, మగ్రిబ్, ఇషా నమాజులలో రెండు రకాతుల నమాజు చేసి ‘తషహుద్’లో పై చెప్పబడిన విధంగానే కూర్చోనీ దుఆ పఠించిన తరువాత మూడవ రకాతు కొరకు “అల్లాహు అక్బర్” అంటూ రెండు చేతులు భుజాల వరకు లేక చెవుల వరకు ఎత్తి కట్టుకొని నిలబడాలి. మూడవ రకాతు, నాల్గవ రకాతులో ‘సూరతుల్ ఫాతిహా’ మాత్రమే పఠించి మొదటి రెండు రకాతులవలే పూర్తి చేసుకొని రెండువ ‘తషహుద్’లో కూర్చోవాలి. దీనిని “తషహుదే తవర్రుక్” అంటారు.

ఈ ‘తషహుద్’లో కూడా పై చెప్పబడిన విధంగానే కూర్చోవాలి. కాని “కుడి కాలిని నిలబెట్టి ఎడమ కాలిని కుడికాలు క్రిందినుండి బయటకు తీసి పిరుదలను నేలపై ఉంచి కూర్చోవాలి” (బుఖారీ).

గమనిక: మగ్రిబ్ నమాజు మూడు రకాతులు. అంటే రెండు రకాతులు చేసి తషహుద్లో కూర్చున్న తరువాత ఒక రకాతు నెరవేర్చి రెండవ ‘తషహుద్’లో కూర్చోవాలి.

నమాజు ముగించే ఖాయుదాలో (అది రెండవ రకాతు ఖాయుదా అయినా లేక నాలుగవ రకాతు ఖాయుదా) ‘అత్తహియాతు’ దుఆ చదివిన తరువాత ఈ క్రింది దుఆల సహితం చదవాలి.

దరూద్ దుఆ

అల్లాహుమ్మ సల్లి అలా ముహమ్మద్నీ,
వ అలా ఆలీ ముహమ్మద్నీ, కమా సల్లైతా
అలా ఇబ్రాహీమ, వ అలా ఆలీ ఇబ్రాహీమ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ఇన్నక హమీదుమ్ మజీద్.

إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ.

అల్లాహుమ్మ బారిక్ అలా ముహమ్మదిన్
వ అలా ఆలి ముహమ్మదిన్, కమా బారక్త
అలా ఇబ్రాహీమ వ అలా ఆలి ఇబ్రాహీమ
ఇన్నక హమీదుమ్ మజీద్.

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ.

(ఓ అల్లాహ్ నీవు ముహమ్మద్ ﷺ మరియు ముహమ్మద్ ﷺ వారి
సంతానంపై శాంతిని కురిపించు. ఎలాగైతే నీవు ఇబ్రాహీం మరియు
ఇబ్రాహీం వారి సంతానంపై శాంతిని కురిపించావో! నిస్సందేహంగా నీవే
సమస్త స్తోత్రములు మరియు గొప్ప ఘనతలు కలిగినవాడవు.

ఓ అల్లాహ్ నీవు ముహమ్మద్ ﷺ మరియు ముహమ్మద్ ﷺ వారి సంతానాన్ని
శుభాలతో అనుగ్రహించు. ఎలాగైతే ఇబ్రాహీం మరియు ఇబ్రాహీం వారి
సంతానాన్ని శుభాలతో అనుగ్రహించావో! నిస్సందేహంగా నీవే సమస్త
స్తోత్రములు మరియు గొప్ప ఘనతలు కలిగినవాడవు) (బుఖారీ).

అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ అవూజు బిక్ మిన్
అజాబి జహన్నమ, వ మిన్ అజాబిల్
القبر, వ మిన్ ఫిత్నత్ లిల్ మహ్యా
వల్ మమాతి, వ మిన్ ఫిత్నత్ లిల్
మసీహిద్ దజ్జాలి.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ
عَذَابِ جَهَنَّمَ ، وَمِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا
وَالْمَمَاتِ ، وَمِنْ فِتْنَةِ
الْمَسِيحِ الدَّجَالِ

(ఓ అల్లాహ్ నేను నరక శిక్ష నుండి, గోరి (సమాధి) శిక్ష నుండి,
జీవనమరణాల శిక్ష నుండి, మసీహిద్దజ్జాల్ ఉపద్రవము నుండి నీ శరణు
కోరుతున్నాను) (ముస్లిం).

అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ జలమ్తు
నఫ్సీ జుల్మన్ కసీరన్, వలా

اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ
نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا ، وَلَا

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

యగ్ఫిరుజ్ జానూబ ఇల్లా
అన్త ఫగ్ఫిర్లీ మగ్ఫిరతన్ మిన్
ఇన్దిక వర్హమ్సీ ఇన్నక
అన్తల్ గఫూరు రహీమ్.

يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا
أَنْتَ ، فَأَغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ
عِنْدِكَ ، وَأَرْحَمْنِي إِنَّكَ
أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ .

(ఓ అల్లాహ్ చాలా ఎక్కువగా నా ఆత్మకు నేనే అన్యాయం చేసుకున్నాను. నీవు తప్ప నా పాపములను క్షమించేవాడెవ్వడూ లేడు. నీ ప్రత్యేక క్షమాపణ గుణంతో కనికరించేవాడవు నీవే. నన్ను క్షమించు. నన్ను కరుణించు. నిశ్చయంగా నీవే అందరికంటే ఎక్కువగా క్షమించేవాడవు, కనికరించేవాడవు). (ముస్లిం)

అల్లాహుమ్మగ్ ఫిర్లీ, మా ఖద్దమ్తు,
వమా అఖ్ఖర్తు, వమా అస్ రర్తు
వమా ఆలన్తు, వమా అస్ రఫ్తు.
వమా అన్త ఆలము బిహి మిన్నీ.
అన్తల్ ముఖద్దిము, వ అన్తల్
ముఅఖ్ఖిరు, లా ఇలాహ ఇల్లా అన్త.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ
وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ ،
وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ
وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي .
وَأَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ
الْمُؤَخِّرُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ .

(ఓ అల్లాహ్! నేను ముందు, వెనుక, రహస్యంగా, బహిరంగంగా, హద్దుమీరి చేసిన పాపాలన్నిటిని క్షమించు. ఇంకా నీకు తెలిసిన నా పాపములన్నిటిని క్షమించు. మొదటివాడవు నీవే, కడపటివాడవు నీవే. నీవు తప్ప మరెవ్వడు ఆరాధ్యుడు లేడు) (ముస్లిం).

సలామ్ తిరగబోయే 'తషహుద్'లో దరూద్ దుఆ పరించిన తరువాత పైన ఇవ్వబడిన మూడు దుఆలు సయితం చదవవచ్చును. లేక ఒక దుఆను చదివిన చాలు.

పైన ఇవ్వబడిన దుఆలను మొదటి ఖాయీదాలో మరియు రెండవ ఖాయీదాలో చదవడం (సున్నత్) సాంప్రదాయమే.

(నసాయి:1163, అబూదావూద్:1481)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

కాని కొంత మంది ప్రజలు: మొదటి ఖాయిదాలో ‘దరూద్ దుఆ’ చదివితే ‘సజ్దాసహూ’ చెయ్యాలని భావిస్తారు. అలా సజ్దాసహూ చేయవలసిన అక్కర లేదు. అలాగే దానిలో అత్తహియాతు దుఆ పఠించిన సరిపోతుంది.

★సలామ్ తిరగబోయే తషహుద్‌లో సలామ్ తిరగక ముందు పైన ఇవ్వబడిన దుఆలతో సహా మరికొన్ని మస్నూన్ దుఆలు పఠించాలంటే పఠించవచ్చును. ఆ పిమ్మట “అస్సలాము అలైకుం వరహామతుల్లాహ్” **اَللّٰهُمَّ عَلَيَّكَ وَرَحْمَةُكَ** పలుకుతూ తలను కుడివైపు త్రిప్పవలెను.

అలాగే “అస్సలాము అలైకుం వ రహామతుల్లాహ్” **اَللّٰهُمَّ عَلَيَّكَ وَرَحْمَةُكَ** పలుకుతూ తలను ఎడమ వైపు త్రిప్పవలెను.

నమాజు తరువాత అల్లాహ్‌ను స్మరించే ‘అజ్‌కార్’

హజ్రత్ సాబాన్ కథనం: ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ (ఫర్స్ట్) నమాజు ముగించిన వెంటనే (ప్రజల వైపు) తిరిగి (మూడు సార్లు):

“అసతగ్‌ఫిరుల్లాహ్, అసతగ్‌ఫిరుల్లాహ్, **اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ، اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ،**
అస్‌తగ్‌ఫిరుల్లాహ్”. **اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ.**

(ఓ అల్లాహ్ నన్ను క్షమించు) అని చదివి, తరువాత: (ఒకసారి)

‘అల్లాహుమ్మ అన్తస్ సలాము వ మిన్క **اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ**
సలాము తబారక్త యా జల్ జలాల **اَللّٰهُمَّ، تَبَارَكَتَ يَا ذَا الْجَلَالِ**
వల్ ఇక్రమ్ **وَالْاِكْرَامِ.**

అని పఠించేవారు. (ఓ అల్లాహ్ శాంతినిచ్చేవాడివి నీవే, నీ దగ్గరే శాంతి ప్రాప్తిస్తుంది, ఓ వైభవోపేత, గౌరవోన్నతుడా! సకల శుభాలు కలవాడవు నీవే)

(ముస్లిం).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

“లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహు వహ్దహు లా
షరీక లహు, లహుల్ ముల్కు వలహుల్
హమ్దు, వహువ అలా కుల్లి షైయిన్
ఖదీర్, లా హౌల వలా ఖువ్వత ఇల్లా
బల్లాహి, లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహు, వలా
నఆబుదు ఇల్లా ఇయ్యాహు, లహున్
నిఆమతు వలహుల్ ఫజ్లు, వలహుస్
సనావుల్ హసను, లా ఇలాహ
ఇల్లాల్లాహు ముఖ్లిసీన లహుద్దీన,
వలవ్ కరిహల్ కాఫిరూన్.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا
شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ. لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا
بِاللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا
نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ لَهُ
النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ
الشَّاءُ الْحَسَنُ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ.

(అల్లాహ్ తప్ప వేరే దైవము లేడు, ఆయన ఒక్కడే. ఆయనకు
భాగస్వాములు ఎవ్వరూ లేరు. రాజ్యాలు ఆధిపత్యములు ఆయనవే. సర్వ
స్తోత్రములు ఆయనకే చెల్లును. ఆయనే ప్రతి వస్తువుపై అధికారం
కలవాడు. అల్లాహ్ ప్రసాదించిన శక్తి సామర్థ్యాలు తప్ప మరేది లేదు.
ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయన్ని తప్ప మరెవ్వరినీ
ఆరాధించము. అనుగ్రహాలు ఆయనవే. కృపావరములు ఆయనవే. మంచి
పొగడ్తలు ఆయనకే సొంతం. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు.
చిత్తశుద్ధితో మా ఆరాధనలను ఆయనకే అంకితం చేస్తాము. తిరస్కారులు
అది ఎంతగా సహించరానిదైనా సరే) (ముస్లిం)

హజ్రత్ అబూ హురైరాؓ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా
ప్రవచించారు: “ఎవరయితే ప్రతి నమాజు తరువాత:

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

33సార్లు ‘సుబ్హానల్లాహ్’ అనీ,

33 سُبْحَانَ اللَّهِ

33సార్లు ‘అల్ హమ్దులిల్లాహ్’ అనీ,

33 اَلْحَمْدُ لِلَّهِ

33సార్లు ‘అల్లాహు అక్బర్’ అనీ,

33 اللَّهُ أَكْبَرُ

ఆ తర్వాత వందసంఖ్యను పూర్తి చేయుటకు:

“లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహు వహ్దహు

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ

లా షరీక లహూ లహూల్ ముల్కు

لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ

వలహూల్ హమ్దు వహువ అలా కుల్లి

وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ

షైయిన్ ఖదీర్ ”

شَيْءٍ قَدِيرٌ .

అని పరిస్తారో, వారి తప్పులన్నీ మన్నించబడుతాయి. అవి సముద్రపు నురుగుకు సమానంగా ఉన్నాసరే” (ముస్లిం).

హజ్రత్ ముఆజ్ బిన్ జబల్ ర. కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ: ‘నా చేతిని పట్టుకొని’ ఇలా ప్రవచించారు: ఓ ముఆజ్ అల్లాహ్ సాక్షిగా! ‘నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను’ ఆయన కూడా నేను ‘ఋమ్మల్ని ప్రేమిస్తున్నాను’ అని అన్నారు. తరువాత ప్రవక్త గారు: ‘నీవు నన్ను ప్రేమిస్తుంటే, నీవు ప్రతి నమాజు తరువాత ఇలా పఠించవలసిందిగా బోధిస్తున్నాను:

“రబ్బి అయిన్నీ అలా జిక్రీక

رَبِّ أَعْنِي عَلَى ذِكْرِكَ

వ షుక్రీక వ హున్నీ ఇబాదతిక”

وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ .

అని అన్నారు. (నసాయి:1226, అబూదావూద్:1522)

హజ్రత్ ముగైరా బిన్ షోబా ర. కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ప్రతి నమాజు తరువాత ఇలా పఠించేవారు:

“లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహు వహ్దహు

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ

లా షరీక లహూ, లహూల్ ముల్కు

لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ

వలహూల్ హమ్దు, వహువ అలా కుల్లి

وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ఫైయిన్ ఖదీర్, అల్లాహుమ్మ

లా మానిఅ లిమా ఆత్తైత

వలా ముల్ తియ లిమా మనల్ త వలా

యన్ ఫవు జల్ జద్ది మిన్కల్ జద్దు”

شَيْءٍ قَدِيرٍ، اَللّٰهُمَّ

لَا مَانِعَ لِمَا اَعْطَيْتَ

وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ

وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ.

(అల్లాహ్ తప్ప వేరే దైవము లేడు, ఆయన ఒక్కడే. ఆయనకు భాగస్వాములు ఎవ్వరూ లేరు. రాజ్యాలు ఆధిపత్యములు ఆయనవే. సర్వ స్తోత్రములు ఆయనకే చెల్లును. ఆయనే ప్రతి వస్తువుపై అధికారం కలవాడు. ఓ అల్లాహ్ నీవు ఎవరెకైన ప్రసాదిస్తే దానిని నివారించేవారు ఎవరూ లేరు, నీ కృపే లేకపోతే కృషి చేయువాని కృషికి ప్రతి ఫలము ఏమియు లేదు) (బుఖారీ, ముస్లిం).

“అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ అవూజు బిక

మినల్ జాబ్బి, వ అవూజు బిక మినల్

బుఖ్లి, వ అవూజు బిక మిన్ అన్ ఉరద్ద

ఇలా అర్జలిల్ ఉమురి, వ అవూజు

బిక మిన్ ఫిత్నతిద్ దున్యా

వ అజాబిల్ ఖబ్ర”

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ

مِنَ الْجُبْنِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ

الْبُخْلِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اُرَدَّ

اِلَى اَرْذَلِ الْعُمْرِ وَاَعُوْذُ

بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا

وَعَذَابِ الْقَبْرِ.

(ఓ అల్లాహ్ పిరికతనం నుండి నీ శరణు కోరుతున్నాను. ఓ అల్లాహ్ పిసినారితనం నుండి నీ శరణు కోరుతున్నాను. అధిక వృధావ్యం నుండి నీ శరణు కోరుతున్నాను. ఇహలోకపు ఉపద్రవము నుండి, మరియు గోరి (సమాధి) శిక్ష నుండి నీ శరణు కోరుతున్నాను. (బుఖారీ).

హజ్రత్ ఉఖ్బా బిన్ ఆమిర్ؓ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నాతో: “ప్రతి నమాజు తరువాత ముఅవ్వజత్తైన్ పరించమనీ” ఆదేశించారు.

(అబూదావూద్:1523, హాకిమ్)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ముఅవ్వజత్తైన్ అంటే: క్రింద ఇవ్వబడే మూడు సూరాలు:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ఖుల్ హువల్లాహు అహద్, అల్లాహున్
సమద్, లమ్ యలిద్, వలమ్ యూలద్
వలమ్ యకుల్లాహు కుఫువన్ అహద్.

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (1) اللَّهُ الصَّمَدُ
(2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (3) وَلَمْ
يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (4)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ఖుల్ అవూజు బిరబ్బిల్ ఫలఖ్, మిన్
షురి మా ఖలఖ్, వ మిన్ షురి గాసిఖిన్
ఇజా వఖిబ్, వ మిన్ షురిన్ నఫ్ఫాసాతి
ఫిల్ ఉఖిద్,
వ మిన్ షురి హాసిదిన్ ఇజా హసద్.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (1) مِنْ
شَرِّ مَا خَلَقَ (2) وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (3) وَمِنْ شَرِّ
النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (4) وَمِنْ
شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (5)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ఖుల్ అవూజు బిరబ్బిన్నాన్,
మలికిన్నాన్, ఇలాహిన్నాన్, మిన్
షురిల్ వస్వాసిల్ ఖన్నాన్, అల్లజీ
యువస్విసు ఫీ సుదూ రిన్నాన్.
మినల్ జిన్నతి వన్నాన్.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (1) مَلِكِ
النَّاسِ (2) إِلَهِ النَّاسِ (3) مِنْ شَرِّ
الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (4) الَّذِي
يُؤَسُّوسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (5)
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ (6)

హజ్రత్ అబూ ఉమామా رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ చెప్పుండగా నేను
ఇలా విన్నాను: “ఎవరయితే ప్రతి (ఫర్జ్) నమాజు తరువాత ‘ఆయతుల్
కుర్సీ’ పఠిస్తారో, వారిని స్వర్గంలోకి ప్రవేశించుటకు మరణం తప్ప ఏది
ఆపలేదు. (నసాయి, సహీహ్ అత్తర్గీబ్ వల్ తర్హిబ్:1595)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ఆయతుల్ కుర్బీ

“అల్లాహు లా ఇలాహ ఇల్లా హువల్
హయ్యుల్ ఖయ్యూమ్, లా తఱ్ఱుజుహూ
సినతువ్ వలా నౌముల్ లహూ మా ఫిన్
సమావాతి వ మా ఫిల్ అర్దీ,
మన్ జల్లజీ యష్ఫు ఇందహు ఇల్లా
బి ఇజ్నిహి యత్లము మా బైన అయ్దీహిం
వమా ఖల్ఫహుం వలా యుహీతూన
బిషైయిమ్ మిన్ ఇల్మిహి ఇల్లా బిమా షాఅ
వసిఅ కుర్సియుహుస్ సమావాతి వల్
అర్ద, వలా యవూదుహు హిఫ్జుహుమా
వహువల్ అలియుల్ అజీమ్”

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ
سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا
بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ
بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ
وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ.

(సూరతుల్ బఖరా: 255)

పైన ఇవ్వబడిన సూరాలకు అర్థం ఖుర్ఆన్‌లో చూడండి.

నమాజు ముగించిన తరువాత ప్రతి ఒక్కరు పరించవలసిన అనేక అల్లాహ్ నామస్మరణలు మరియు దుఆలు ఉన్నాయి. మనమంతా అదే విధానంలో అల్లాహ్ నామస్మరణ చేయుటకై ప్రయత్నించాలి.

మరిన్ని దుఆల కొరకు తేలుగు భాషలో ప్రామాణికమైన దుఆల పుస్తకం 'హిస్సల్ ముస్లిం' అనే పేరుతో ఉంది. దానిని కూడా చదవండి.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

అల్లాహ్ ను వేడుకునే విధానం

మనం అల్లాహ్ ను ప్రార్థించాలంటే దానికి ఒక విధానం ఉంది. అది కూడా ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నేర్పారు: “మీలో ఎవరైనా నమాజు చేసి (ఆ తర్వాత దుఆ చేయాలనుకుంటే) ముందు అల్లాహ్ నామాన్ని స్తుతించాలి. తర్వాత అల్లాహ్ ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ పై ‘దరూద్దుఆ’ పఠించాలి. తర్వాత తమకిష్టమొచ్చింది ప్రార్థించుకోవాలి” (అబూదావూద్, తిర్మిజీ).

అల్లాహ్ ఇలా తెలియజేసాడు: “మీరు మీ ప్రభువును కడు దీనంగా వేడుకోండి. గోప్యంగా కూడా విన్నవించుకోండి. హద్దు మీరిపోయేవారిని ఆయన సుదరామూ ఇష్టపడడు. సంస్కరణ జరిగిన తరువాత భూమిపై కల్లోలాన్ని సృష్టించకండి. **భయపడుతూ, ఆశపడుతూ** అల్లాహ్ ను ఆరాధించండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ కారుణ్యం సజ్జనులకు చాలా దగ్గరే” (సూరతుల్ ఆరాఫ్:55-56).

కనుక అల్లాహ్ ను కడు దీనాతి దీనంగా, ఆర్థంగా వేడుకోవాలి. లోలోపలే మెల్లగా మొరపెట్టుకోవాలి. మరియు హదీసులో ఇలా ఉంది: “ప్రజలారా! మీ స్వయం పట్ల మృదువుగా వ్యవహరించండి (అంటే మెల్లగా వేడుకోండి) మీరు ఎవరిని మొరపెట్టుకుంటున్నారో ఆయన చెవిటివాడు కాదు, కనిపెట్టనివాడు కూడా కాదు. ఆయన మీ మొరలను ఆలకించేవాడు, మీకు అతి చెరువలో ఉన్నవాడు” (బుఖారీ, ముస్లిం).

మనిషి అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి ఎంతగా భయపడాలో, అల్లాహ్ అనుగ్రహాల పట్ల అంతే ఆశాభావం కలిగి ఉండాలి. ఉత్తమ రీతిలో అల్లాహ్ ను మొరపెట్టుకునేవారు అల్లాహ్ దృష్టిలో ఉత్తములు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కారుణ్యం సత్కార్యాన్ని ఉత్తమ రీతిలో నెరవేర్చేవారికి సమీపంలో ఉంటుంది.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రభోదించారు: మీలో ఎవరూ కూడా “ఓ అల్లాహ్! నీకు ఇష్టముంటే నన్ను క్షమించు, నీవు తలచుకుంటే నన్ను కరుణించు” అని అనరాదు. అలా కాకుండా నమ్మకంగా ప్రార్థించాలి. ఎందుకంటే ఆయన్ని బలవంతపెట్టే వాడెవడూ లేడు (బుఖారీ, ముస్లిం). నీవు తలచుకుంటే, లేక నీకు ఇష్టముంటే, లేక నీవు అనుకుంటే అనే నిర్లక్ష్య పదాలతో అల్లాహ్ ను వేడుకోకూడదు. మరియు అది గౌరవ పద్ధతి కూడా కాదు. మనిషి కోరుకున్న మొరలను అల్లాహ్ వాటిని తీర్చాలనుకుంటే ఒక్క క్షణంలో తీర్చగలుగుతాడు. అల్లాహ్ కు ఏ కార్యము కష్టమైనది కాదు. దుఆ చేసే సమయంలో మనిషి మితి మీరకూడదు. అంటే దుఆ సమంజసంగా, సహేతుకంగా ఉండాలి. అసంభవమైన, అపసవ్యమైన విషయాలను అర్థించకూడదు.

ఇమామ్ ఫర్ద్ నమాజుల తరువాత

సామూహికంగా దుఆ చేయడం

ఫర్ద్ నమాజుల తరువాత సామూహికంగా ఇమామ్ గారితో కలిసి వేడుకోవడం ఖుర్ఆన్ హదీసులలో ఎక్కడ లేదు. ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ మదీనాలో పది సంవత్సరముల వరకు సామూహికంగా నమాజు చదివించారు, అయిన ఒక్క సహాబీ ద్వారా కూడా సామూహికంగా ప్రవక్త ﷺ గారు దుఆ చేసారనీ ఉల్లేఖించబడలేదు.

ఎలాగైతే ఇప్పుడు మనం సామూహికంగా దుఆ చేస్తున్నామో అలా చేస్తే పైన వివరించబడిన నమాజు తరువాత ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ద్వారా సున్నతుగా పరించవలసిన ‘అబ్జ్ కార్’ ప్రతి నమాజు తరువాత చదవగలుగుతామా? ఒక వేళ మనం చదివితే ఇమామ్ గారితో కలిసి దుఆ చేయగలుగుతామా?

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

సామూహికంగా దుఆ చేయడం ప్రారంభించింది ఎందుకంటే? దుఆ చేయడం రానటివంటివారు ఇలాగైనా నేర్చుకుంటారేమో అన్న ఆశతో ప్రారంభించామనీ కొందరు వాదిస్తారు. ఇలా వారి వాదన సరికాదు. ఎందుకంటే? దాని కారణంగా ప్రజలు ప్రతి నమాజు తరువాత సున్నతు ప్రకారం ‘అజ్కార్’ పఠించే మహా భాగ్యాన్ని కోల్పోయారు. చివరికి ఇమామ్ మొరెపెట్టుకునే కొన్ని పదాలపై ‘ఆమీన్’ అనే పదంతో సరిపెట్టుకుంటున్నారు. ఇమామ్ ఇబ్ను తైమియా, ఇమామ్ ఇబ్ను ఖయ్యామ్, ఇమామ్ ఇబ్ను హజర్ (رحمة الله عليه) గారు మరియు ఇతర ధర్మ పండితులు:

‘ఫర్జ్ నమాజుల తరువాత ఇమామ్ సామూహికంగా దుఆ చేయడాన్ని తిరస్కరించారు. మరియు దానిని బిద్ఆత్ అని పరిగణించారు’.

ఫర్జ్ నమాజ్ తరువాత ‘అజ్కార్’ స్మరించిన తరువాత ఎవరికి వారు చేతులెత్తి దుఆ చేసుకోవాలంటే చేసుకోవచ్చును.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “దుఆ కూడ (ప్రార్థించటం అసలైన) అల్లాహ్ ఆరాధన” (తిర్మిజీ:2969, అబూదావూద్: 1481)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

నమాజు సంఖ్యలు

నమాజు	ఫర్జ్ కు ముందు సున్నతులు	ఫర్జ్ రకాతులు	ఫర్జ్ తర్వాత సున్నతులు
ఫజ్ర్	2	2	–
జుహ్ర్	2+2	4	2
అస్	–	4	–
మగ్రిబ్	–	3	2
ఇషా		4	2

ఒక ముస్లిము ఫర్జ్ నమాజులతో సహా 12 రకాతులు సున్నతు నమాజులను చదివినట్లయితే అల్లాహ్ అతని కొరకు స్వర్గంలో ఒక భవనాన్ని నిర్మిస్తాడు.

(వీటిని సున్నతే ముఅక్కదా అంటారు).

(తిర్మిజీ).

హజ్రత్ ఆయిషా ర.అ. కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ: “జుహ్ర్ కు ముందు నాలుగు రకాతులను ఉదయానికి (ఫజ్ర్ కు) ముందు రెండు రకాతులను ఎన్నడూ వదలిపెట్టేవారు కాదు” (బుఖారీ).

అస్ సమయంలో ఫర్జ్ నమాజుకు ముందు 4 రకాతులు. మగ్రిబ్ సమయంలో ఫర్జ్ నమాజుకు ముందు 2 రకాతులు. మరియు ఇషా సమయంలో ఫర్జ్ నమాజుకు ముందు 4 రకాతులు. సున్నతే ముఅక్కదా పరిధిలోకి రావు. అయితే ఈ నమాజులను కూడా చదవడం ఎంతో అభిలషణీయం (ముస్తహబ్).

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

సున్నత్ లేక నఫిల్ నమాజ్ నాలుగు రాకాతులు కలిపి నెరవేర్చడం కంటే రెండేసి రాకాతులుగా నెరవేర్చడం ఉత్తమమైనది.

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్ను ఉమర్ ర.అ. కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “రాత్రి మరియు పగలు (సున్నత్ లేక నఫిల్) నమాజ్ రెండేసి రాకాతులు. (అబూదవూద్: 1295, ఇబ్ను మాజా:1322)

నఫిల్ నమాజులు: అల్లాహ్ సామీప్యం పొందడానికి ఒక ముస్లిం ఆశక్తితో తమ మనస్ఫూర్తిగా చేసే నమాజును నఫిల్ (అదనపు) నమాజు అంటారు. కనుక ఇవి ఫర్జ్ నమాజులకు ముందుగాని, వెనుకగానీ చదవాలంటే చదవవచ్చును. లేక ఏ సమయంలోనైనా చదవవచ్చును. కాని ప్రతి ఫర్జ్ నమాజు ముందు లేక తరువాత కొన్ని ప్రత్యేకమైన నఫిల్ నమాజులు చదవాలనీ ఎలాంటి ఆధారాలు లేవు.

కూర్బుని చదివే నమాజ్: ఫర్జ్ నమాజ్ లేక నఫిల్ నమాజ్ నిలబడి నెరవేర్చలేనివారు కూర్బుని నమాజు నెరవేర్చడం ధర్మ సమ్మతమే. మరియు నమాజు చేస్తూ అలసిపోతే కూర్బుని నమాజ్ చేయవచ్చును. లేక అస్వస్థతకు గురికాబడితే వారికి ఎలా అనుకూలమైతే అలా నెరవేర్చవచ్చును.

కాని కొంత మంది ముస్లిం ప్రజలు కూర్బుని నెరవేర్చే ప్రత్యేకమైన నఫిల్ నమాజులు ఉన్నాయంటూ యువకులు, చిన్న పిల్లలు, వృద్ధులు అందరూ కూర్బుని కొన్ని నఫిల్ నమాజులు నెరవేర్చుతారు. అలా కూర్బుని నెరవేర్చే ప్రత్యేకమైన నఫిల్ నమాజులు అంటూ లేవు. కనుక ప్రతి విధమైన నఫిల్ నమాజులు నిలబడి నెరవేర్చడమే ఉత్తమమైన ఆచారం.

నమాజు ముఖ్య అంశాలు

నమాజులో విధిగా పారించవలసిన అంశాలు

- 1) సంకల్పం
- 2) ఖియామ్(నిలబడి శక్తి కలిగినవారు నిలబడి నమాజు నెరవేర్చాలి).
- 3) తక్బీరే తహ్రిమా (నమాజు ఆరంభానికి 'అల్లాహు అక్బర్' అని అనటం).

గమనిక: ఇమామ్ గారు రుకూ చేస్తుండగా ఇతరులు ఆ రుకూ స్థితిలో కలిసినప్పుడు తక్బీరే తహ్రిమా రుకూ కొరకై తక్బీర్ పలికి రుకూలో కలుసుకుంటారు. అలా చేస్తే వారి నమాజు నెరవేరదు. కాని తక్బీరే తహ్రిమా కొరకై 'అల్లాహు అక్బర్' అని తరువాత రుకూ కొరకై రెండవసారి 'అల్లాహు అక్బర్' అని రుకూలో కలుసుకుంటే నమాజు నెరవేరుతుంది.

- 4) 'సూరతుల్ ఫాతిహా' చదవటం.
- 5) సక్రమంగా రుకూ చేయటం.
- 6) రుకూ తరువాత ఖొమా చేయటం.
- 7) తాదీల్ (ఖియామ్, రుకూ సజ్దా, మొదలైన అంశాలన్నింటినీ సరిసమానంగా నెరవేర్చటం).
- 8) ఏడు అవయువాలను భూమిపై ఆన్చి సజ్దా చేయటం.
- 9) సజ్దా స్థితి నుండి పైకి లేవటం.
- 10) రెండు సజ్దాల మధ్య (రబ్బిగ్ఫిర్లీ, రబ్బిగ్ఫిర్లీ) అంటూ కూర్చోవటం.
- 11) నమాజును ప్రశాంతంగా నెరవేర్చటం.
- 12) సలామ్ చేసే తషహుద్లో (దుఆలు చదువుతూ) కూర్చోవటం.
- 13) తషహుద్ చివరిన రెండువైపుల 'సలాము' చేస్తూ తలను త్రిప్పటం.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

14) నమాజు విధుల క్రమాన్ని పాటించటం. (వరుసగా నమాజు నియమాలు పాటించటం).

గమనిక: వీటిలో ఏ ఒక్క అంశాన్ని వదలేసిన నమాజు పూర్తికాదు. తిరిగి మొత్తం నమాజును సక్రమంగా నెరవేర్చాలి.

నమాజులో కచ్చితంగా (వాజిబాత్) పాటించవలసిన అంశాలు

- 1) నమాజుకు సంబంధించిన తక్బీర్లన్నీ (ఒక స్థితి నుంచి మరొక స్థితికి బదిలీ అయ్యేటప్పుడు పలికే తక్బీర్లు) పలకటం.
- 2) రుకూలో 'సుబ్హాన రబ్బియల్ అజీమ్' అని చదివే దుఆ.
- 3) రుకూ తరువాత 'సమిఅల్లాహ్ లిమన్ హమిదహ్' పఠించే దుఆ.
- 4) నమాజు చేస్తున్న ప్రతి ఒక్కరు 'రబ్బానా వ లకల్ హమ్ద్' చెప్పటం.
- 5) సజ్దా స్థితిలో 'సుబ్హాన రబ్బియల్ ఆలా' అని చదివే దుఆ.
- 6) రెండు సజ్దాల మధ్య 'రబ్బిగ్ ఫిర్లీ, రబ్బిగ్ ఫిర్లీ' అని చదవటం.
- 7) మొదటి తప్సహ్వాద్లో కూర్చోవటం. (మూడు లేక నాలుగు రకాతుల నమాజులోని రెండవ రకాతు చివరిలో కూర్చోవటం.)
- 8) మొదటి ఖాయీదాలో 'అత్తహియ్యాతు.....' దుఆ చదవటం.

గమనిక: వాజిబాతులలోని ఏ ఒక్క వాజిబ్ అంశం తప్పినా, సజ్దా సహా చేయాలి.

నమాజులోని సున్నత్ అంశాలు

- 1) చేతులను భుజాల వరకు లేక చెవుల వరకు ఎత్తడం క్రింది ఇవ్వబడే 4 సందర్భాల్లో సున్నత్ ఆచారం.
- 1) తక్బీరే తహ్రిమా 2) రుకూ కొరకై 3) రుకూ నుండి పైకి లేచినప్పుడు
- 4) మొదటి ఖాయీదా తరువాత మూడవ రకాతుకై లేచినప్పుడు.
- 2) చేతులు కట్టుకొని ఛాతిపై ఉంచటం.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

3) సనా దుఆ చదవటం.

4) 'అవూజు బిల్లాహి మినష్ షైతాన్ నిర్రజీమ్' చదవటం.

5) 'బిస్మిల్లాహ్ హిర్రహమా నిర్రహీమ్' చదవటం.

6) మొదటి రెండు రకాతులో 'సూరతుల్ ఫాతిహా' తరువాత కనీసం మూడు ఖుర్ఆన్ ఆయతులను చదవటం.

7) సూరతుల్ ఫాతిహా చివరిన 'ఆమీన్' అని అనటం.

8) సజ్దా చేయుటకు భూమిపై చేతులను అన్ని తరువాత మోకాళ్ళను అన్ని సజ్దా చేయటం.

9) జల్సా ఇస్తెరాహ్: ప్రతి రకాతులో రెండు సజ్దాల తరువాత నిలబడక ముందు ఒక్క క్షణానికై కూర్చోవటం.

10) తషహ్వాద్ విధానం ప్రకారం కూర్చోవటం.

11) చూపుడు ప్రేలును కదలిస్తూ తషహ్వాద్ దుఆలు చదవటం.

12) చివరి తషహ్వాద్‌లో **దరూద్దుఆ** తరువాత ఇతర దుఆలు చదవటం.

13) ఫరాయిజ్ (విధి) నమాజుల తరువాత చదివే మస్నూన్ ఆజ్కార్లు.

నమాజులో చేయరాని (మక్రూహ్) అంశాలు

1) నమాజులో ఆకాశం వైపు చూడటం.

2) నడుం మీద చేతులు పెట్టటం.

3) నమాజులో దిక్కులు చూడటం.

4) చేతులను దుప్పటి లోపల ఉంచుకొని, లేక దుప్పటిని పూర్తిగా చుట్టుకొని చేతులు బయటకు తీయకుండా రుకూ సజ్దాలు చేయటం.

5) ముఖమును వస్త్రముతో చుట్టుకొని నమాజు చదవటం.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

- 6) అన్నం వడ్డించిన తరువాత అన్నం తినకుండా నమాజు చదవటం.
- 7) మల మూత్ర విసర్జన అనివార్యమైనప్పుడు విసర్జన చేయకుండా నమాజు చదవటం.
- 8) నిద్ర అనివార్యమైనప్పుడు నిద్రపోకుండా నమాజు చేయటం.
- 9) రుకూలో లేక సజ్దాలో ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేయటం.
- 10) పురుషులు లేక స్త్రీలు నమాజు చేసేవారి ఎదురుగా ముఖా ముఖంగా కూర్చోవటం.

నమాజును భంగపరిచే అంశాలు

- 1) నమాజు చేస్తూ తినడం లేక త్రాగటం వల్లా.
- 2) నమాజు చేస్తూ మాట్లాడటం వల్లా.
- 3) నమాజులో విధిగా పాటించవలసిన అంశాన్ని వదలటం వల్లా.
- 4) మర్మంగాల నుండి వస్త్రాలు తొలిగిపోవటం వల్లా.
- 5) ఇమామ్ కంటే ముందు తక్బీరే తహ్మీమా చెప్పటం వల్లా.
- 6) ఇమామ్ కంటే ముందు నమాజు అంశాలను పాటించటం వల్లా.
- 7) జోరుగా నవ్వుటం వల్లా.

★ భంగమయిన నమాజు నెరవేరదు. కాబట్టి ఆ నమాజును పూర్తిగా సక్రమంగా మరలా నెరవేర్చాలి.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

స్త్రీలకు ముఖ్య హితవులు

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్నూద్ ﷺ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: స్త్రీ తమ ఇంటి వరండాలో నమాజు నెరవేర్చడంకంటే తమ ఇంటిలోపల నమాజ్ నెరవేర్చడం ఉత్తమమైనది. మరియు తమ ఇంటి లోపల నమాజ్ నెరవేర్చడం కంటే ఇంట్లోఉన్న గదిలో నమాజ్ నెరవేర్చడం ఉత్తమమైనది. (అబూదావూద్:570)

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ఆదేశించారు: “మీ మహిళలు మసీద్ కు పోవాలనీ అనుమతి కోరితే నిరాకరించకండి” (బుఖారీ, ముస్లిం)

అలాగే ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ద్వారా మహిళలు పండుగల నమాజు కొరకు ఈద్గాహ్ వెళ్ళాలనే తాకిదు కూడా ఉంది.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ హదీసుల వెలుగులో చూస్తే స్త్రీలు కూడా మసీదుకు వెళ్ళవచ్చు అని తెలుస్తుంది. కాని అనేక మంది ధర్మ గురువులు ప్రస్తుత కాలం మహిళల గుణాలను చూసి మహిళలు మసీదుకు ఐదు సార్లు రావడం పోవడం మంచిది కాదనీ అభిప్రాయపడుతున్నారు. మరియు కొంతమంది గురువులు ప్రస్తుత కాలాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని స్త్రీలు మసీదుకే పోకూడదనీ నిరాకరిస్తున్నారు.

కాని ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ గారు మహిళలకు మసీదుకు వెళ్ళే అనుమతి ఇచ్చినందువల్లా ఇతరులు వారిని నిరాకరించే హక్కు లేదని భావించి, వారికి ఐదు సమయాలు మసీదుకు పోయి నమాజు నెరవేర్చే సౌకర్యాన్ని ఏర్పాటు చెయ్యకపోయినా శుక్రవారం మరియు పండుగల రోజు మహిళల కొరకు ప్రత్యేకమైన పరదా ఏర్పాట్లు చేసి మసీదులకు వెళ్ళే సౌకర్యం చెయ్యాలనీ అనేక ధర్మ గురువుల అభిప్రాయం.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

ఎందుకంటే? ఆ రోజుల్లో మహిళలు కూడా జుమా మరియు పండుగల ప్రాముఖ్యతను పొందుతారు. మరియు ప్రసంగాలు విని తమ ధర్మాన్ని మరియు విశ్వాసాన్ని మెరుగు పరుచుకుంటారు. అందుకనే **అరబ్ దేశాలలో ఈ నాటికి స్త్రీల కొరకు పురుషుల మసీదు ప్రక్కనే మసీదులను నిర్మించే లేక నమాజ్ చేసుకునే సౌకర్యాన్ని ఏర్పాటు చేస్తున్నారు.**

స్త్రీలు మాత్రమే సామూహికంగా నమాజు చదవాలంటే దానికి ఆధారం హజ్రత్ ఉమ్మే వరఖాః ఉల్లేఖనం ఇలా ఉంది: ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఆమెను తమ ఇంటివారిని (స్త్రీలను) ఇమామ్గా నిలబడి నమాజ్ నెరవేర్చమనీ ఆజ్ఞాపించారు. (అబూదావూద్: 592, ఇబ్ను ఖుజైమా: 1626)

హజ్రత్ ఉమ్మే సల్మా మరియు హజ్రత్ ఆయిషాః స్త్రీల ఇమామత్ మొదటి పంక్తి మధ్యలో నిలబడి నెరవేర్చేవారు. (ఇబ్ను అబీషైబ్ హా: 2/89) ఖుర్ఆన్ పారాయణం బిగ్గరగా చేయవచ్చును, కాని పురుషులకు వినపడకూడదు.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: **“ఏ విధంగా నన్ను నమాజ్ చేస్తుండగా మీరు చూసారో ఆ విధంగానే నమాజ్ చేయండి”** (బుఖారీ). అంటే; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు ఆచరించినట్లుగానే స్త్రీ, పురుషు లందరూ ఆచరించాలి. స్త్రీ పురుషుల నమాజు యొక్క ఖియామ్, రుకూ, సజ్దా, మరియు తషహూద్ (ఖాయిదా) నమాజు యొక్క ప్రతి ఆచారం అంటే నమాజు ఆరంభం నుండి నమాజు చివరిదాకా ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఆచరించిన విధంగానే ఉండాలి.

కాని కొందరు మహిళలు తమ నమాజు విధానంలో అనేక తప్పులకు గురికాబడుతున్నారు. అది ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానానికి వ్యతిరేకమైనది. ఆ తప్పులలో కొన్ని ఇలా ఉన్నాయి:

ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ నమాజు విధానము

- 1) స్త్రీలు ఖియామ్‌లో పాదాలను దగ్గరకు కలిపి నిలబడడము.
- 2) తక్బీర్ “అల్లాహు అక్బర్” దుప్పటిలోపలి నుంచే చేతులను సరిగ్గా పైకి ఎత్తకుండా చేతులు కట్టడము.
- 3) రుకూ పద్ధతిని సక్రమంగా పాటించకపోవడము. మరియు మోకాళ్ళపై చేతులను సక్రమంగా ఉంచకపోవడము. అంటే; రుకూలో వీపును మరియు తలను ఎంత సక్రమంగా వంచాలో అంత వంచరన్నమాట. హజ్రత్ అబూ మస్‌వూద్ అన్నారిఁజ్జి కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “మనిషి నమాజు చేస్తుండగా అతను రుకూ మరియు సజ్దాలో తన వీపును చక్కగా చేయని పక్షంలో అతని నమాజు స్వీకరించబడదు.

(అబూదావూద్:855, తిర్మిజీ:265)

- 4) సజ్దాలో కుడి ప్రక్కకు లేక అడ్డంగా పడిపోయి సజ్దా చేయడము. మరియు చేతులు, కడుపు, తొడలు కలిపి కుక్క కూర్చునే విధంగా సజ్దా చేయడము. ఎందుకంటే ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ గారు: “కుక్క కూర్చునే విధంగా సజ్దా చేయడాన్ని నిషేధించారు”
(బుఖారీ, ముస్లిం).

- 5) ఖాయిదాలో పాదాలు కుడి ప్రక్కకు అడ్డంగా పెట్టి ఎడమ ప్రక్కకు వంగి కూర్చోవడము.
- 6) భూమితో పరదా చేయాలనే భావంతో ప్రతి నమాజును కూర్చొని ఆచరించడము.
- 7) స్రీల కొరకు ప్రత్యేకించబడిన మసీదులలో లేక ఈద్‌గాహ్‌లో నమాజు చేయడం పాపంగా భావించడము.
- 8) స్త్రీలు పరిమళాన్ని పూసుకొని మసీదుకు లేక ఈద్‌గాహ్‌కు వెళ్ళడము.